

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

Osayleiskaavan muutosehdotus pidettiin julkisesti nähtävillä MRL 65 §:n ja MRA 19§:n mukaisesti 17.8.-15.9.2020 välisen ajan.

Kaava-aineistoihin oli mahdollisuus tutustua 20.8.2020 järjestetyssä kaavaillassa, mikä pidettiin Lohjan pääkirjaston Järnefelt-salissa. Lisäksi ehdotusvaiheen kaavaratkaisuun oli mahdollisuus tutustua esittelyvideon avulla.

Osayleiskaavamuutosehdotuksesta saatiin nähtävilläolonaikana 12 lausuntoa ja viisi muistutusta. Saadun palautteen ja lisäselvitysten perusteella kaavakarttaa ja -määräyksiä on tarkistettu. Tarkistukset koskivat yksityistä etua: niitä osallisista, joita muutokset koskivat, kuultiin erikseen 19.10.-2.11.2021, AM/s -kaavamerkinnän osalta 4.1.-18.1.2022 ja SL-1 -kaavamerkinnän osalta 4.5.-18.5.2022. Erilliseen kuulemiseen liittyviä muistutuksia saapui neljä.

Kaavoitus suoritti yhdessä Länsi-Uudenmaan museon kanssa rakennetun kulttuuriympäristön maastokäynnin 8.10.2020. MRL 66 §:n ja MRA 18

§:n mukainen viranomaisneuvottelu järjestettiin 29.10.2020.

YHTEENVETO SAAPUNEISTA LAUSUNNOISTA

Saapuneissa lausunnoissa edellytettiin tarkennusta työpaikka-alueiden (TP ja TP-1), palvelujen ja hallinnon alueen (P) ja erillispientalojen alueen (AO) kaavamääräyksiin sekä rakennussuojelua ja kulttuuriympäristöä koskeviin kaavamerkintöihin ja -määräyksiin. Lisäksi lausunnoissa esitettiin meluntorjuntatarve-merkinnän sekä luontoarvoihin liittyvien kaavamerkintöjen ja -määräysten tarkistamista.

Lausunnoissa edellytettiin tarkistamaan rakennussuojeluun ja kulttuuriympäristöön sekä luontoarvoihin liittyviä tietoja. Niissä todettiin, että luontoselvityksiä tulee täydentää.

Lausunnoissa myös esitettiin kaavaselostuksen täydentämistä melualueelle jäävien rakennuspaikkojen osalta ja pyydettiin kiinnittämään huomiota meluntorjuntaan.

Kaavalla todettiin olevan kielteisiä luontovaikutuksia ja sen olevan ristiriidassa luonnon monimuotoisuuden edistämisen tavoitteen kanssa.

Lisäksi tuotiin esiin, että kaavan vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen täytyy arvioida.

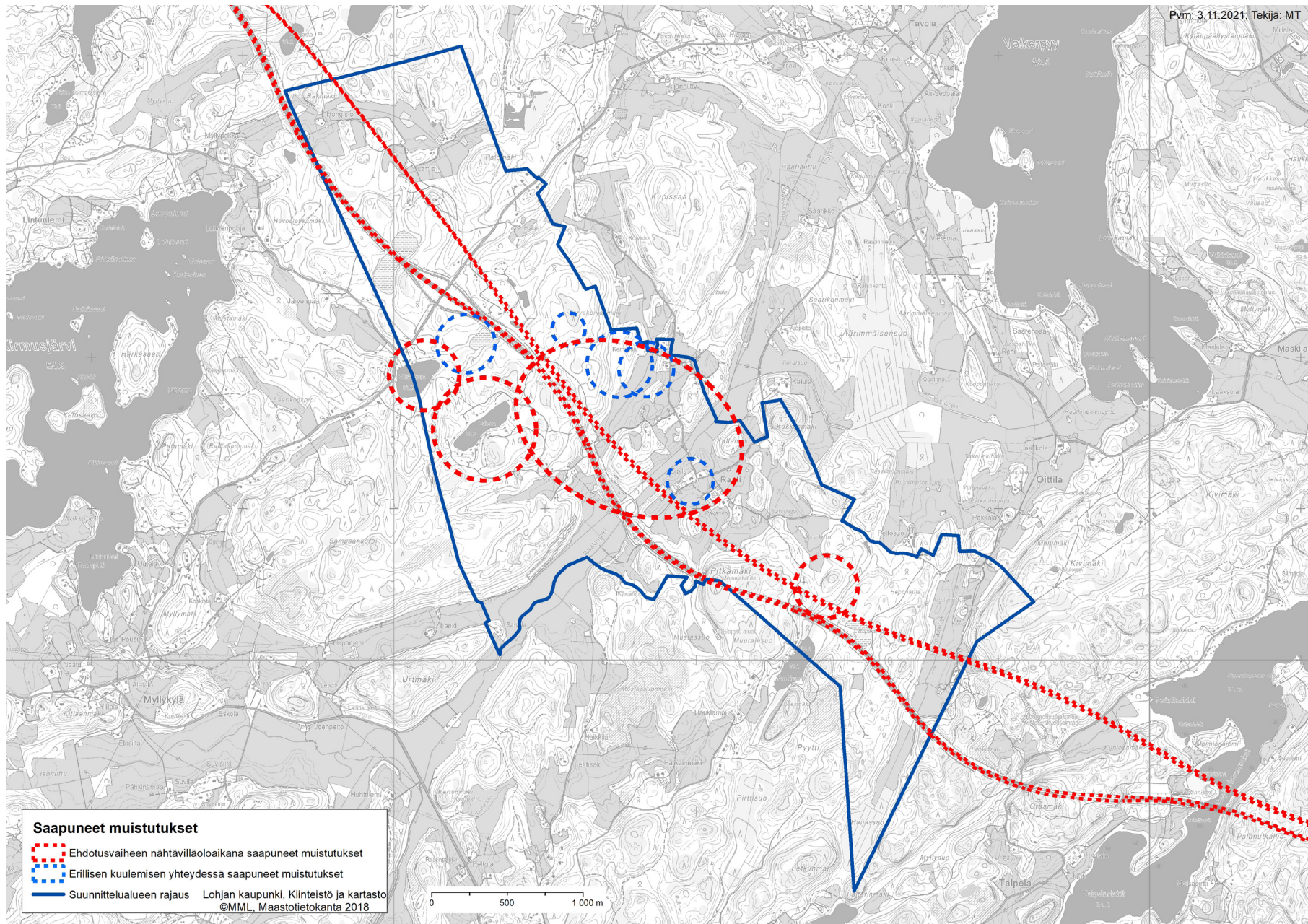
YHTEENVETO SAAPUNEISTA MUISTUTUKSISTA

Saapuneissa muistutuksissa on kiinnitetty erityistä huomiota luontoarvoihin ja niiden säilymiseen. Muun muassa ekologisten yhteyksien säilyminen on pyydetty huomioimaan. Niissä on tuotu esiin myös huoli oikoradan lisämelusta moottoritien aiheuttaessa häiritsevää melua nykyisellään.

Muistutuksissa todetaan kaava-alueen luontoarvojen olevan moninaiset ja runsaslukuiset, ja ne tulee turvata kaavaratkaisussa. Etenkin liito-oraviin liittyviin merkintöihin on ollut huomautettavaa. Luontoselvitysten täydennystä pidettiin osittain puutteellisena.

Kaavaan on ehdotettu lisättäväksi rakennuspaikkoja ja muutettavaksi AM-alueiden rajauksia.

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

Ehdotusvaiheessa nähtävillä olon aikana saapuneet viisi muistutusta ja hyväksymisvaiheen erillisen kuulemisen yhteydessä saapuneet neljä muistutusta kaava-alueella.

Lausunnon tai muistutuksen antaja (ja lausunnon päivämäärä)	Lausunto tai muistutus	Vastine
ELY-keskus 10.9.2020	Yleistä Yleiskaavoitusta ohjaa Uudenmaan maakuntakaava, jossa suunnittelualueelle on osoitettu seuraavat merkinnät: seututie, moottoriväylä, eritasoliittymä, päärata, liikennetunnelin ohjeellinen linjaus, arvokas harjuaalue tai muu geologinen muodostuma, siirtoviemäri sekä viheryhteystarve. Näiltä osin yleiskaavaehdotus noudattelee voimassa olevaa maakuntakaavaa. Uusi maakuntakaava, Lohjan alueella Länsi-Uudenmaan maakuntakaava, on hyväksytty 25.8.2020. Kaava ei ole vielä lainvoimainen. Hyväksytyssä maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu päärata, valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie, viheryhteystarve, maakunnallisesti merkittävä tie, seudullisesti merkittävä tie sekä arvokas geologinen muodostuma. Osayleiskaavaehdotus noudattelee näiltä osin myös uutta maakuntakaavaa. ELY-keskus toi valmisteluvaiheen lausunnossa esille, että osayleiskaavaratkaisulla tulee varmistaa, että kaavassa osoitetut asemakaavoituksella toteutettavat palvelujen ja hallinnon alueet sekä työpaikka-alueet ovat vaikutuksiltaan paikallisia. Kaavaehdotukseen on lisätty työpaikka-alueiden osalta määräys, että alue on vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävä. ELY-keskus esittää kaavamääräystä tarkennettavaksi vielä seuraavasti: "Alueelle voi rakentaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää teollisuus- ja varastotiloja sekä niihin liittyviä liiketiloja ja maaseutuelinkeinojen tiloja. Alue toteutetaan asemakaavalla. Asemakaavoituksessa on huolehdittava suunnittelualueen riittävästä toiminnallisesta kokonaisuudesta niin, että paikallisuus varmistetaan." Paikallisuuden määräys on tärkeä antaa työpaikka-alueiden lisäksi myös palvelujen ja hallinnon alueelle.	Merkitään tiedoksi. Merkitään tiedoksi. Työpaikka-alueiden sekä palvelujen ja hallinnon alueen kaavamääräyksiä on täydennetty paikallisuuden osalta. TP-alueen määräys on seuraava: "Alueelle voi rakentaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittäviä teollisuus- ja varastotiloja, niihin liittyviä liiketiloja ja maaseutuelinkeinojen tiloja sekä polttonesteen jakeluaseman. Alue toteutetaan asemakaavalla. Asemakaavoituksessa on huolehdittava suunnittelualueen riittävästä toiminnallisesta kokonaisuudesta." TP-1 -alueen kaavamääräys kuuluu seuraavasti: "Alueelle voi rakentaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittäviä teollisuus- ja varastotiloja sekä niihin liittyviä liiketiloja ja maaseutuelinkeinojen tiloja. Hulevesien hallinnassa tulee huomioida luo-3-pistemerkinnoilla osoitettu viitasammakon elinympäristö. Alue toteutetaan asemakaavalla. Asemakaavoituksessa on huolehdittava suunnittelualueen riittävästä toiminnallisesta kokonaisuudesta." P-alueen määräys on puolestaan seuraava: "Alueelle voi rakentaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittäviä matkailupalveluita ja liikenteeseen tukeutuvia palveluita. Alue toteutetaan asemakaavalla. Asemakaavoituksessa on huolehdittava suunnittelualueen riittävästä

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Valmisteluvaiheessa ELY-keskus totesi, että kaavaluonnoksessa asemakaavoitettavien alueiden lievealueelle osoitettujen asuin-pientalojen korttelialueiden osalta on syytä arvioida rakennus-paikkojen toteuttamisedellytyksiä ottaen huomioon suunnittelu-tarveratkaisun edellytykset, ja kehotti tarvittaessa täsmentämään kaavaratkaisua. Kaavaehdotukseen on lisätty määräys, että yhdys-tiehen rajautuvat uudet asuinrakennuspaikat edellyttävät asema-kaavan laatimista. ELY-keskus pitää esitettyä määräystä hyvänä. Kaavaehdotuksessa on kuitenkin edelleen esitetty asemakaavan lievealueelle uusia AO-rakennuspaikkoja, joihin ei edellytetä ase-makaavan laatimista (4 rakennuspaikkaa T/res- ja TP-alueiden pohjoispuolella ja 4 rakennuspaikkaa TP-1 -alueen kaakkoispuo-lella). Näiden osalta on vielä syytä arvioida rakennuspaikkojen toteuttamisedellytyksiä ottaen huomioon suunnittelutarveratka-isun edellytykset. ELY-keskus pitää selkeänä ratkaisuna, että ESA-radan asemavara-us on poistettu kaavaehdotuksesta. Liikenne Meluntorjuntatarvetta osoittava osayleiskaavamerkintä tulee poistaa moottoritien tiealueelta, koska meluntorjuntarakenteet on jo rakennettu, eikä niiden parantamistarvetta ole todettu osayleiskaavan suunnittelun yhteydessä. Yleiskaavamerkinnän LT teksti on muutettava muotoon MAAN-TIEN ALUE. Lisäksi yleiskaavamerkinnän YHDYSTIE tekstiä tulee täydentää muotoon YHDYSTIE/KOKOOJAKATU, koska pääasiassa paikallista liikennettä palveleville yhdysteille ei voida asemakaa-va-alueella osoittaa maantien aluetta LT. Melu ja tärinä ELY-keskus pitää selkeänä, että melualueelle jäävät AO- ja RA-ton-tit on osoitettu kaavassa ja eroteltu melualueen ulkopuolelle jää-vistä vastaavista tonteista omalla merkinnällä ja määräyksellä.	toiminnallisesta kokonaisuudesta.” TP-1 -alueen kaakkoispuolen 4 rakennuspaikkaa kuuluvat asema-kaavoitettavaan alueeseen, joka on esitetty kokonaisuudessaan kaa-vaselostuksen sivulla 112. Nykyiset tieyhteydet Tavolantien kaakkoispuolella tulevat muut-tumaan oikoradan myötä. TP-1 -alueen kaakkoispuolen neljälle rakennuspaikalle ei nykyisin ole riittävää tieyhteyttä AO-alueen toteuttamiseksi, joten kyseisen alueen toteuttaminen vaatii ase-makaavoittamista. Kyseisen tiehteyden suunnittelussa on otettava huomioon luo-3 -merkinnän viitasammakon lisääntymis- ja leväh-dyspaikka, mikä korostaa asemakaavoittamisen tarvetta alueella. T/res ja TP-alueiden pohjoispuoliselle neljälle rakennuspaikalle on olemassa oleva tieyhteys, joten asemakaavoittamisen tarvetta ei muodostu. Alustavan arvion mukaan rakentaminen kyseisille raken-nuspaikoille täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n rakennus-luvan erityiset edellytykset suunnittelutarvealueella. Lupaharkinta tehdään vasta, kun suunnittelutarveratkaisua haetaan. Merkitään tiedoksi. Ympäristöministeriön julkaisussa Yleiskaavamerkinnät ja -määräyk-set, opas 11 meluntorjuntatarve-merkintää tulee käyttää, kun on kyse kohteista, ”joissa on tai joille suunnitellaan sijoittuvan melulle herkkiä toimintoja”. Meluntorjunnan tarve ei ole poistunut, vaikka moottoritien varrelle meluesteet onkin toteutettu. LT- ja YHDYSTIE - kaavamerkinnät ovat täydennetty lausunnon mu-kaisesti muotoon maantien alue ja yhdystie/kokoojakatu. Merkitään tiedoksi.
--	---	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Melun yleismääräystä on tarkennettu ELY-keskuksen valmisteluvaiheen lausunnossa esitetyn mukaisesti. Yleismääräyksiä on syytä täydentää vielä tärinän ja runkomelun huomioimisen osalta. Meluntorjuntatarpeen osalta on hyvä täydentää, että merkintä osoittaa meluntorjuntatarvetta likimääräisesti. ELY-keskus toi esiin valmisteluvaiheen lausunnossaan, että niiden melualueelle jäävien rakennuspaikkojen osalta, joita ei esitetä kaavassa rakennuspaikkoina, on syytä kaavaselostukseen täydentää tiedot kohteiden lukumääristä ja sijainnista. Kaavan pohjakartankin perusteella on havaittavissa, että rakennuksia jää melualueelle. Selostukseen on lisätty taulukko, jossa on osoitettu kiinteistöittäin rakennuspaikkojen määrät ja muutokset. Taulukosta tai muualta selostuksesta ei kuitenkaan käy ilmi, kuinka paljon rakennuspaikkoja on jäämässä melualueelle ESA-radan rakentamisen myötä, eli mikä on ESA-radan vaikutus olemassa oleviin asuin- ja lomarakennuksiin. Tämä on kaavan olennainen vaikutus, ja syytä tuoda esille selostuksessa. Selostuksesta ei niin ikään käy ilmi, mikä on uuden ratahankkeen vaikutus alueen melutilanteeseen huomioiden yhteismelu jo olemassa olevan melulähteen eli valtatie 1 kanssa. Tätä on hyvä vielä täydentää. Luonnonsuojelu ja ekologiset yhteydet Valmisteluaineistosta annetussa lausunnossa esitetyt täydennys- ja muutostarpeet on pääosin riittävästi huomioitu osayleiskaavaehdotuksessa. Raatin Metsolan suojelualueelta MRA241686 tulee merkitä liito-oravan yhteystarve moottoritien reunaan kohti Tervakorven tunnelia (tiealueelle on istutettu yhteyspuut). Rakennussuojelu ELY-keskuksen valmisteluvaiheen lausunto on huomioitu rakennussuojelun osalta.	Tärinän ja runkomelun yleismääräystä on täydennetty lausunnon mukaisesti. Meluntorjuntatarpeen määräystä on täydennetty lausunnon mukaisesti. Tarkemmat tiedot osayleiskaava-alueen asuin- ja lomarakennuksista on täydennetty kaavaselostukseen. Kartat on esitetty kaavaselostuksen sivuilla 111 ja 113. Melualueelle jäävät asuin- ja lomarakennuspaikat, joita ei esitetä rakennuspaikkoina kaavassa, esitetään samaisilla kartoilla. Kyseisten rakennuspaikkojen lukumäärä on kirjattu kaavaselostuksen sivuille 111 ja 113. Kaavaselostusta on täydennetty melutilanteen osalta lausunnon mukaisesti. Täydennys on esitetty kaavaselostuksen sivulla 19. Kyseinen suojelualue vastaa kaavassa SL (6) –merkintää, ja sieltä on osoitettu liito-oravan siirtymäreitti aina SL (7) –alueelle saakka. Merkitään tiedoksi.
--	---	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

Länsi-Uudenmaan museo 14.9.2020	Museo on aiemmin 18.2.2020 antanut lausunnon kaavan valmisteluvaiheessa. Rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja rakennussuojelun osalta museo edellytti olevien inventointien ja suojelukohteiden ja -alueiden huomioimista kaavassa ja katsoi, että aineistoon tulee lisätä listaus suojeltavista rakennuksista sekä perustelut, mikäli merkintöjä jätetään pois. Tarvittaessa inventointiaineistoa tulee täydentää ja päivittää. Nähtävillä olevassa kaavaehdotuksessa suojeltavat rakennukset (sr) ja alueet, joilla ympäristö säilytetään (/s) on osoitettu pääosin voimassa olevan osayleiskaavan (2007) mukaisesti. Vain kaksi aiemmin /s-merkinnällä osoitettua ja muuttuvassa tilanteessa melualueelle jäävää kohdetta Raatin kylän alueella (Raati, rak.inv. nro 14 ja 15 vuoden 2003 rakennusinventoinnissa) on jätetty ilman /s-merkintää. Melualueelle jääminen ei museon näkemys mukaan välttämättä ole perustelu /s-merkinnän poistamiselle, ellei itse rakennuksissa ja niiden arvoissa ole tapahtunut oleellista muutosta. Museo pitää voimassa olevan kaavan mukaisten suojelumerkintöjen säilyttämistä asianmukaisena ja perusteltuna, etenkin jos kohde ei ole muuttunut aiemmasta. Koska inventoinnin laatimisesta kuitenkin on jo jonkin aikaa, museo suositaisi tarkistamaan ja päivittämään kaavassa osoitettavat inventointitiedot. Näin etenkin siksi, että kaavaehdotuksessa osoitetut suojelumerkinnät perustuvat nyt pelkästään voimassa olevaan vuoden 2007 osayleiskaavaan. Kristina Karlssonin vuonna 2010 laatiman inventoinnin tuloksia ei ole huomioitu kaavan suojelumerkinnöissä eikä inventointitietoja ole myöskään tarkastettu maastossa niin, että puuttuvat tai muuttuneet arvot olisi voitu todeta. Karlssonin inventoinnissa on osoitettu paikallisesti arvokkaita	Osayleiskaavamuutosalueelle on tehty syksyllä 2020 maastokäynti Länsi-Uudenmaan museon ja Lohjan kaupungin kaavoituksen edustajien kesken. Maastokäynnillä on tarkistettu alueen inventointitietojen ajantasaisuus. Rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja rakennussuojelun osalta suojelukohteet ja -alueet on huomioitu osayleiskaavassa seuraavin kohde- ja aluemerkinnoin: alue, jolla ympäristö säilytetään (/s), paikallisesti arvokas kulttuurimaisema (ma), muinaismuistokohde (sm) sekä säilytettävä rakennus (sr). Kyseiset kaavamerkinnät perustuvat alueelle laadittuihin inventointeihin: Sammatin ja Nummi-Pusulan sekä Nummen kirkonkylän kulttuuriympäristöjen inventointi (Henrik Wager 2003) sekä Espoo-Salo oikorata – rakennus- ja maisemahistorian selvitys (Kristina Karlsson 2010). Kaavaselostukseen sisältyy listaus suojeltavista rakennuksista. Osayleiskaavasta ei ole poistettu suojeltujen rakennusten kohdemerkintöjä. Rakennussuojelun osalta säilytetyt rakennukset (sr) ja alueet, joilla ympäristö säilytetään (/s) on osoitettu pääasiassa voimassa olevan osayleiskaavan (2007) mukaisesti. Osayleiskaavassa on osoitettu yksi uusi /s (14) sekä yksi uusi sr (4) –merkintä, jotka todettiin aiheellisiksi maastokäynnillä Länsi-Uudenmaan museon edustajan kanssa. Kyseiset merkinnät on esitetty Henrik Wagerin selvityksessä Sammatin ja Nummi-Pusulan sekä Nummen kirkonkylän kulttuuriympäristöjen inventointi (2003). Karlssonin inventoimat paikallisesti merkittävät kulttuuriympäristökokonaisuudet on lisätty kaavakartalle ma-merkinnällä ”Paikallisesti arvokas kulttuurimaisema”.
--	--	--

	kulttuuriympäristökokonaisuuksia mm. Oittilan ja Raatin kylissä sekä selvitetävän kulttuuriympäristön raja- aus myös Halari-Mikkolan alueella. Lisäksi kaikissa kylissä on osoitettu arvokkaita rakennuksia tai rakennusryhmiä, osittain useampia kuin aiemmassa inventoinnissa on tunnistettu, joskin osa epävarmoja. Kohteiden tarkistus olisi hyvä tehdä ja lisätä mm. Karlssonin toteamat paikallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristökokonaisuuksien rajaukset kaavakartalle. Kaavaselostukseen on lisätty listaus kaavassa sr- ja /s-merkinnöin osoitetuista kohteista sekä tieto, jos merkintöjä on muutettu aiemmasta. Sr-kohteet on myös numeroitu kaavakartalle. Numerointi olisi hyvä lisätä myös /s-kohteille, jotta ne on helpompi yksilöidä. Lista- us on sinänsä toimiva ja se tulee täydentää, jos suojelumerkintöjä kaavakartalle vielä päivitetään. Numeroinnin vuoksi sr- ja /s-määräyksiin tulee lisätä maininta, että numero viittaa luetteloon kaavaselostuksessa. Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet on huomioitu kaavassa hyvin aiemman mukaisesti. MA-merkinnät ja sitä koskeva määräys ovat hyvät ja asianmukaiset. Peltoalueiden säilyminen avoimena ja viljelykäytössä on maisemakuvallisesti tärkeää. Lisäksi Lehtiläntien varrelle sijoittuu vanhaa niittyaluetta, jonka voisi myös huomioida. Yleislinjauksiltaan kaava noudattelee suurelta osin voimassa olevaa yleiskaavaa. Suurimman muutoksen aiheuttaa uusi ratalinjaus, jonka vaikutukset on tuotu esiin. Muutokset ovat paikallisesti suuria ja monin osin valitettavia. Kulttuuriympäristön kannalta suuria vaikutuksia aiheutuu etenkin Raatin kylän historiallisesti merkittävällä kyläalueella, mutta myös muualla. Osayleiskaavan pyrkimykset maisemallisten ja kulttuuriympäristön arvojen turvaamiseen ovat kuitenkin hyvät.	Kaavakarttaan ja -selostukseen on täydennetty numerointi /s-kohteille. Sr ja /s-kaavamerkintöjä on täydennetty lausunnon mukaisesti. Merkitään tiedoksi. Lehtiläntien vanhan niittyalueen osalta ei ole tehty tarkistuksia hyväksymisvaiheessa. Kaavaratkaisu mahdollistaa niittyalueen säilymisen. Se on osoitettu kaavaan maa- ja metsätalousvaltaisen alueen M-merkinnällä.
--	--	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Kaavamääräysten osalta sr-merkinnän määräystekstiin tulee lisätä maininta siitä, että rakennuksessa tehtävien korjaus- ja muutostoimenpiteiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen kulttuurihistorialliset, maisemalliset tai arkkitehtoniset arvot säilyvät. /s-merkintöjen määräystekstit ovat hyvät ja asianmukaiset. Kaavan yleismääräyksiin voisi olla hyvä lisätä määräys siitä, että rakentaminen maaseutualueilla tulee sopeuttaa maisemaan ja miljööseen. Museolla ei ole tässä vaiheessa muuta kommentoitavaa rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja rakennussuojelun osalta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Länsi-Uudenmaan museo toteaa seuraavaa. Museo huomauttaa, että Näpönsuon kivikautinen asuinpaikka on esitetty kaavakartalla ja kaavaselistukseen sisältyvässä luettelossa muinaisjäänösrekisteristä poikkeavalla tavalla. Asuinpaikka koostuu kahdesta erillisestä löytöalueesta, jotka on muinaisjäänösrekisterissä yhdistetty yhdeksi kohteeksi Näpönsuo (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000000022). Kaavakartalla ja kaavaselistukseen kuuluvassa luettelossa löytöalueet on sen sijaan esitetty vuoden 2003 inventointiraportin mukaisesti kahtena erillisenä kohteena Näpönsuo 1 ja 2. Länsi-Uudenmaan museo katsoo, että kohde on tarkoituksenmukaista esittää kaavakartalla nykyiseen tapaan kahtena pistemäisenä kohteena, mutta kaavaselistuksessa kohteesta tulee käyttää ainoastaan muinaisjäänösrekisterin mukaista nimeä Näpönsuo. Muilta osin suunnittelualueella sijaitsevat muinaisjäänökset on merkitty kaavakarttaan asianmukaisesti.	Sr-määräystä on täydennetty esitetyn mukaisesti. Yleismääräysten täydennys ei ole tarpeen. Rakentaminen kaava-alueella edellyttää jo asemakaavoitettua aluetta lukuun ottamatta suunnittelutarveratkaisua. Suunnittelutarveratkaisua harkittaessa tulee varmistua, että rakentaminen on sopivaa maisemalliselta kannalta ja että kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Asemakaavoitettavalla alueella tutkitaan jatkosuunnittelussa kaavaratkaisun sopeutuminen maisemaan. MA, /s, sr ja ma-merkintöjen määräykset varmistavat, että rakentaminen soveltuu maisemaan, kulttuuriympäristöön- ja maisemaan, kyläkuvaan sekä olemassa olevaan rakennuskantaan niiden arvon edellyttämällä tavalla. Näpönsuon muinaismuistokohde sm (37) on osoitettu kaavakartalle kahtena pistemäisenä kohteena, ja kaavaselistukseen se on kirjattu yhdeksi kohteeksi. Merkitään tiedoksi.
--	---	--

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

		Muinaisjäännöksiä koskevaa kaavamääräystä tulee täsmentää siten, että sanan 'museoviranomainen' tilalle vaihdetaan alueellinen vastuumuseo (Länsi-Uudenmaan museo). Sanan museoviranomainen käyttöä kaavamääräyksissä tulisi välttää, sillä laki ei tunne termiä museoviranomainen. Museolla ei ole tässä vaiheessa muuta kommentoitavaa esitettyyn asiaan.	Muinaismuistokohteen kaavamääräystä on täydennetty lausunnon mukaisesti. Merkitään tiedoksi.
Uudenmaan 15.9.2020	liitto	Kaavaehdotusta on tarkistettu luonnosvaiheen palautteen pohjalta. Uudenmaan liitto nosti esille luonnosvaiheen lausunnossaan, että kaavassa osoitetut työpaikka-alueet tulevat olla vaikutuksiltaan paikallisesti merkittäviä. Kaavamääräystä on täydennetty tämän osalta. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt kaava-alueen koskevan Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan 25.8.2020. Kaava voi tulla voimaan valituksista huolimatta loppuvuodesta 2020 maakuntahallituksen päätöksellä. Uudenmaan liitto toteaa, että Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan muutosluonnoksen tavoitteet ja kaavassa osoitettu maankäyttö ovat sekä voimassa olevien maakuntakaavojen että Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan mukaisia. Uudenmaan liitolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.	Merkitään tiedoksi.
Salon 15.9.2020	kaupunki	Kaupunginhallitus päättää, että Salon kaupunki toteaa lausuntonaan, ettei sillä ole huomautettavaa koskien Lohjan kaupungin Y7 Nummi-Pusulan eteläosien ja Y8 Sammatin pohjoisosien osayleiskaavojen muutosehdotuksia.	Merkitään tiedoksi.
Lohjan hyvinvointi-toimiala 27.8.2020	kaupungin hyvinvointi-toimiala	Hyvinvointi-toimialalla ei ole lausuttavaa kaavamuutoksista Y7 ja Y8.	Merkitään tiedoksi.

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

Lohjan kaupungin kiinteistö- ja kartastopalvelut 3.8.2020	Ei kommentoitavaa.	Merkitään tiedoksi.
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos 11.9.2020	Pelastuslaitos muistuttaa edelleen, että mahdolliset uudet työpaikka- ja liikenneasema-alueet ja mahdollinen autokannan muutos enemmän sähköautovaltaiseksi (mahdolliset liityntäpysäköintialueet) tulee huomioida esimerkiksi alueen sammutusveden riittävydessä sekä sen hallinnassa.	Osayleiskaavamuutokseen osoitetut työpaikka-alueen toteutuminen edellyttää alueen asemakaavoittamista. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan ottaa huomioon mm. sammutusvesien riittävyys ja hallinta.
Lohjan kaupungin ympäristönsuojelu 15.9.2020	Espoo-Salo -oikoratahankkeen yhteydessä rata-alueelta on kartoitettu luontotyytit ja lajisto. Lisäksi käytössä on Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys vuodelta 2003. Luontoselvityksiä on päivitetty liito-oravien ja luontotyyppien osalta valmisteluvaiheen jälkeen niiltä osin kun yleiskaava-alueella on toistaiseksi toteutumattomia rakennuspaikkoja rata-alueen ulkopuolella. Valmisteluvaiheen luonnokseen verrattuna esiin nostettuja lisäystarpeita SL- ja luo-alueisiin ja -määräyksiin on tehty. Kaavaehdotuksesta puuttuu kuitenkin edelleen merkintöjä aiemmissa selvityksissä todetuista arvokkaista kasvillisuuskohteista (esimerkiksi Laiskan itäpuolen neva, lähde Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys v. 2003). Näiden huomioimista kaavassa esitettiin jo valmisteluvaiheen kuulemisessa.	Merkitään tiedoksi. Laiskan itäpuolen nevaa tai muita arvokkaita kasvillisuuskohteita ei ole lisätty hyväksymisvaiheessa, mikä on tarkistettu yhteistyössä Lohjan kaupungin ympäristönsuojelun kanssa.
Lohjan vammaisneuvosto 14.9.2020	meluhaittaesteet asuinalueiden kohdalla oltava kunnolliset, jotta äänitasot jäävät alhaisiksi	Kaavakarttaan on merkitty meluntorjuntatarve-merkinnät moottoritien ja junaradan varteen. Moottoritien varressa olevat merkinnät koskevat olemassa olevia meluesteitä, kun taas junaradan varteen osoitetut merkinnät koskevat uusia meluesteitä. Melusteiden tavoitteena on estää ja vähentää melun syntymistä.

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	• tasoristeykset varustettava puomilla ja tarvittavat merkit oltava riittävän aikaisin mm. autoilijoille ja huomioon ottaen myös mahdolliset jalankulku ylitys kohdat • tärinä taso alhainen • luonto huomioon ottaen.	Osayleiskaavamuutoksessa ei ole osoitettu tasoristeyksiä. Espoo-Salo -oikoradan yleissuunnitelmassa ajoneuvoliikenne ja rataliikenne kohtaavat eri tasoissa. Alueen yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja rakentamisessa on otettava huomioon mahdollisista ympäristöhäiriöistä kuten melusta, runkomelusta, pölystä ja tärinästä aiheutuvien haittojen ehkäiseminen. Osayleiskaavan luonnonympäristöä koskevat ratkaisut perustuvat alueelle laadittuihin luontoselvityksiin. Osayleiskaavamuutosaluetta koskevat seuraavat luontoselvitykset: • Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennys (Ramboll 12.5.2020) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden lepakkoselvitys (Sitowise 11.11.2019) • Espoo-Lohja-Salo oikorata, lajisto- ja luontokohteiden erillisselvitykset ratajaksoilla OT2-OT3 (Ramboll 30.9.2019) • Valtatie 1 Muurla-Lieviö – Liito-oravaseuranta 2019 (Silvestris) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden saukkoselvitys (Sitowise 5.3.2018) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden luontoselvitykset (Sitowise 15.11.2017) • Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys (Envibio 2003) Laadittujen luontoselvitysten perusteella arvokkaat luonnonympäristökohteet on merkitty kaavakartalle.
--	--	--

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

Lohjan seudun ympäristöyhdistys ry 14.9.2020	Lohjan seudun ympäristöyhdistys otti jo aloitusvaiheen kuulemisessa kantaa siihen, että kaavan aloitus- ja valmisteluvaihe olisi pitänyt toteuttaa yleisen kaavaprosessikäytännön mukaisesti erikseen. Nyt ollaan suoraan ehdotusvaiheessa, vaikka kaavoitukseen liittyviä riittäviä luontoselvityksiä ei ole. Kaava tulee laittaa uudelleen nähtäville, kun alla esitetyt täydentävät luontoselvitykset on tehty. Kaavoitukseen liittyvä osayleiskaava-alueiden Y7 ja Y8 luontoselvityksen täydennys (Ramboll Finland Oy 12.5.2020) on varsin suppea ja suurelta osin puutteellinen. Selvityksen mukaan: ”Tämän selvityksen tarkoituksena oli täydentää muutosalueille ja niiden läheisyyteen aiempina vuosina tehtyjä luontoselvityksiä. Selvityksessä keskityttiin erityisesti luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittun, vaarantuneeksi (VU) luokitellun liito-oravan elinympäristöihin sekä luonnonsuojelulain suojeltuihin, metsälain 10§ ja vesilain 2 luvun 11§ tarkoittamiin ja uhanalaisiin (Kontula & Raunio 2018) luontotyyppeihin. Maastossa tarkistettuja kohteita oli kaikkiaan 24. Tarkistettaville alueille tehtiin maastokäynti 14.-16.4.2020.”	Osayleiskaavan muutoksen vireille tulosta ja valmisteluvaiheen nähtävillä olosta on kuulutettu 8.1.2020 lehti-ilmoituksella. Alustaviin kaavamateriaaliin on ollut mahdollisuus tutustua ennakkoon jo 26.2.2019 järjestetyssä kaavaillassa. Osayleiskaavojen valmisteluvaiheen aineisto on ollut MRA 30 §:n mukaisesti nähtävillä 9.1.–7.2.2020 kaupungintalo Monkolan asiakaspalvelukeskuksessa viraston aukioloaikoina sekä kaupungin verkkosivulla. Valmisteluvaiheen aineistoon on voinut tutustua myös kaavaillassa Lohjan pääkirjastossa tiistaina 28.1.2020 klo 17.30–19. Lisäksi kaavoittaja on ollut tavattavissa 16.1., 23.1. ja 30.1. klo 9–11 ja 12–15 kaupungintalo Monkolassa sekä muina aikoina erikseen sovittaessa. Osayleiskaavamuutosehdotus on pidetty julkisesti nähtävillä MRL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaisesti 17.8.-15.9.2020 kaupungintalo Monkolan asiakaspalvelukeskuksessa viraston aukioloaikoina sekä kaupungin verkkosivulla. Kaava-asiakirjoihin on voinut tutustua kaavaillassa Lohjan pääkirjastossa 20.8.2020 klo 17–18.30. Lisäksi kaavoittaja on ollut erikseen tavattavissa koko nähtävillä olon ajan. Kaava-aineistot ovat olleet kaupungin verkkosivuilla koko kaavaprosessin ajan. Kaupunki on katsonut, että luontoselvitykset ovat olleet riittävät ehdotusvaiheessa, eikä sellaisia uusia selvityksiä ole tehty, joiden takia kaavaehdotus olisi pitänyt laittaa uudelleen nähtäville. Niille yksityisille maanomistajille, joiden alueille on kohdistunut muutoksia ehdotusvaiheen jälkeen, on varattu mahdollisuus tulla erikseen kuulluksi. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteutumisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Osayleiskaavan muutosehdotuksen olennaiset vaikutukset kohdistuvat Espoo-Salo-oikoradan ympäristövaikutuksiin.
---	---	---

	Kyseinen lisäselvitys ei missään tapauksessa riitä täyttämään osayleiskaavoille asetettuja maakäyttö- ja rakennuslain mukaisia vaatimuksia. Selvitys kattaa vain osan kaava-aluetta ja siitä puuttuu kokonaan mm. eliölajikartoitukset mm. linnuston ja kasviston osalta. Myös monille luontotyypeille kartoituksen ajankoh- ta huhtikuun puoliväli on täysin epäkelpo ajankohta, varsinkin luontotyyppin arvoluokituksen kannalta, joka edellyttää aina myös kohteen lajistokartoitusta. Tämä on yksi oleellinen asia luontosel- vityksen päivittämisessä, että siinä selvitetään alueen tai kohteen nykytilanne, sen nykyinen arvoluokka, muuttuneiden luokituksen ja uusien tutkimustietojen perusteella. Luontoselvitys tulee kattaa koko kaava-alueen ja myös ennestään tiedossa olevien luonto- kohteiden lajisto- ja arvoluokituspäivityksen.	Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan maankäyttö- ja ra- kennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia sel- vitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Osayleiskaavamuutosaluetta koskevat seuraavat luontoselvitykset: • Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennys (Ramboll 12.5.2020) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden lepakkoselvitys (Sitowise 11.11.2019) • Espoo-Lohja-Salo oikorata, lajisto- ja luontokohteiden erillissel- vitykset ratajaksoilla OT2–OT3 (Ramboll 30.9.2019) • Valtatie 1 Muurla-Lieviö – Liito-oravaseuranta 2019 (Silvestris) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden saukkoselvitys (Sitowise 5.3.2018) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden luontoselvitykset (Sito 15.11.2017) • Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleis- kaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys (Envibio 2003) Laadituissa luontoselvityksessä on inventoitu seuraavia luontoarvo- ja: • Liito-oravan elinympäristöt (2020, 2019, 2003), potentiaaliset elinympäristöt (2017), liito-oravakohteet ja soveltuvat elinym- päristöalueet (2019) • Uhanalaisten ja silmälläpidettävien sekä harvinaisten eliölajien esiintyminen (2003) • EU:n luontodirektiivin II- ja IV –liitteisiin sisältyvien lajien esiin- tyminen (2003) • Viitasammakon, palosirkan, uhanalaisten sudenkorentojen ja verkkoperhosten potentiaaliset elinympäristöt (2017), viitasam- makon mahdollisen elinympäristöt (2019) • Saukon esiintyminen (2018) • Vuollejokisimpukan lisääntymis- ja levähdyspaikat (2019) • Lintudirektiivin I –liitteeseen sisältyvien lajien esiintyminen (2003) ja linnustollisesti merkittävät kohteet (2017)
--	---	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Ympäristöyhdistys viittaa myös aiemmin ko. kaavasta antamaan- sa palautteeseen, joka tulee edelleenkin huomioida puuttuvilta, toteutumattomilta osin. Metsälain erityisen tärkeät elinympäris- töjen kohteet (Metsälaki 10 §) ovat myös nykyisin julkista, kaikille avointa tietoa. Mistään ei käy ilmi onko ko. kohtia kaava-alueella ja onko niiden luontotiedot selvitetty ja voisiko ne myös olla luon- nonsuojelullisesti arvokkaita, säilytettäviä luontokohteita? Metsä- keskus ei inventoi metsälain mukaisten kohteiden luontoarvoja. Tämä tulee myös selvittää ja mahdolliset kohteet merkitä kaava- karttaan asianmukaisin määräyksin.	• Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (2003) ja metsälain 10 §:n mukaiset luontotyytit (2020) • Vesilain mukaiset pienvesikohteet (2003), vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamat uhanalaiset luontotyytit (2020), huomion arvoiset pintavesikohteet (2017) • Luonnonsuojelulain luontotyytit (2020, 2003) • Muut luonnonarvoiltaan merkittävät kohteet (2003) • Luonnonmaantieteelliset ja maisemalliset piirteet (2003) sekä kasvillisuus ja luontotyytit yleispiirteisesti (2017) • Ratalinjauksen suhdetta luonnon ydinalueisiin ja ekologisiin yh- teyksiin (2017) • Luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset pienvesikohteet, jotka täyttävät vesilain 2 luvun 11 §:n määritelmän (2021) Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaav- an ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys (Envibio 2003) kos- kee koko osayleiskaavamuutosaluetta. Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennys (Ramboll 12.5.2020) koskee 19 tarkastelualuetta osayleis- kaavamuutosalueella. Selvityksessä keskityttiin erityisesti luontodi- rektiivin liitteessä IV (a) mainitun, vaarantuneeksi (VU) luokitellun liito-oravan elinympäristöihin sekä luonnonsuojelulain suojeltuihin, metsälain 10 §:n ja vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamiin ja uhanalai- siin luontotyyppisiin. Muut luontoselvitykset kohdistuvat Helsin- ki-Turku –ratayhteyden selvitysalueelle eli osayleiskaavamuutoksen päärata-merkinnän lähiympäristöön, alueelle, johon merkittävät maankäytön muospaineet kohdistuvat. Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaav- an ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvityksessä (Envibio 2003) on inventoitu metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäris- töt. Osayleiskaavamuutoksen alueelle sijoittuu neljä inventointikoh- detta: 6.1 Hauklammen laskupuro, 6.8 Hauklammen rehevä korpi, 6.9 Näpönsuon puronvarsilehto sekä 6.14 Laiskan itäpuolen neva. Osayleiskaavamuutoksessa kohteet Hauklammen rehevä korpi ja Hauklammen laskupuro ovat luonnonsuojelualueilla SL (1) ja SL (2), kun taas Näpönsuon puronvarsilehto sisältyy liito-oravien elinym- päristöön luo-1 (2). Laiskan itäpuolen neva on yhteistyössä Lohjan kaupungin ympäristönsuojelun kanssa osoitettu maa- ja metsätalo- usvaltaiselle alueelle.
--	--	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Myönteistä on, että kaavaehdotuksen kaavakartta on huomattavasti selkeytynyt ja täsmentynyt, etenkin luontokohteiden kaavamääräysten osalta. Ympäristöyhdistys korostaa, että kaavaehdotus ei siis täytä luontoselvityksien osalta maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämiä vaatimuksia ja luontoselvityksiä tulee siltä osin täydentää ja laittaa sitten kaava uudestaan nähtäville.	Osayleiskaavamuutosalueella on kolme kohdetta Metsäkeskuksen aineistossa metsälain erityisen tärkeistä elinympäristökuvioista. Kohteet sijoittuvat maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Kaavaselostusta on täydennetty metsälain erityisen tärkeiden elinympäristöjen kohteiden osalta. Merkitään tiedoksi. Osayleiskaavamuutosalueelle laaditut luontoselvitykset on todettu riittäviksi. Kaavan laadinnassa on otettu huomioon alueella esiintyvät luontoarvot. Osayleiskaavamuutoksen luontoarvoihin kohdistuvat merkinnät perustuvat laadittuihin luontoselvityksiin. Viranomaisneuvottelussa on todettu, että valmisteluvaiheessa edellytetyt täydennystarpeet on kaavan ehdotusvaiheessa otettu hyvin huomioon.
Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakki ry 15.9.2020	Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakki ry (Hakki) on aktiivinen noin 300 jäsenen yhdistys, jonka toimialue on Lohjan ja Siuntion kunnat. Hakki on luontojärjestö, joka edistää erityisesti lintuharrastusta, linnuston tutkimusta ja suojelua toimialueellaan ja suhtautuu kriittisesti suunnitelmiin, jotka uhkaavat lintujen ja niiden elinympäristöjen elinvoimaisuutta ja monimuotoisuutta.	Merkitään tiedoksi.

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakki ry onkin korostanut yleiskaavojen valmisteluvaiheen lausunnoissaan 14.2.2020 (Y5) ja 2.3.2020 (Y7 ja Y8), kuinka ratahanke toteutuessaan heikentäisi luontoarvoja rata linjauksen ja sen lähiympäristön metsissä, viljely- ja kulttuurialueilla, hävittäisi tai pirstoisi erilaisia Etelä-Suomessa erityisesti yhä harvinaisempia luontotyyppisiä ja lajeja. Hakki oli jo lausunnossaan 2.3.2020 tuonut esille, kuinka luontoselvitys vuodelta 2003 ei ole riittävä eikä enää kuvaa nykyistä tilaa lainsäädännön edellyttämällä tavalla (Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys, Turkka Korvenpää, Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy 2003).	Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteutumisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Osayleiskaavan muutosehdotuksen olennaiset vaikutukset kohdistuvat Espoo-Salo-oikoradan ympäristövaikutuksiin. Osayleiskaavamuutosaluetta koskevat seuraavat luontoselvitykset: • Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennys (Ramboll 12.5.2020) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden lepakkoselvitys (Sitowise 11.11.2019) • Espoo-Lohja-Salo oikorata, lajisto- ja luontokohteiden erillisselvitykset ratajaksoilla OT2–OT3 (Ramboll 30.9.2019) • Valtatie 1 Muurla-Lieviö – Liito-oravaseuranta 2019 (Silvestris) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden saukkoselvitys (Sitowise 5.3.2018) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden luontoselvitykset (Sito 15.11.2017) • Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys (Envibio 2003)
--	---	---

	Oleellista on, että viimeistään tässä kaavoituksen ehdotusvaiheessa luontoselvitykset on tehty riittävän yksityiskohtaisesti lajisto- ja luontotyyppikartoituksilla lainsäädännön edellyttämässä laajuudessa, joissa kaava-alueiden luontoarvot on arvotettu niin, että ne pystytään huomioimaan lopullisesta kaavasta päätettäessä. Tätä vaatimusta ei myöskään ole riittävästi täyttänyt Y7 ja Y8 osayleiskaava-alueilta myöhemmin valmistunut luontoselvityksen täydennys {Ramboll 12.5.2020}. Luontoselvityksen täydennyksessä kolmen maastopäivän aikana huhtikuussa (14-16.4.2020) etsittiin uhanalaisia luontotyyppisiä ja merkkejä liito-oravan pesinnästä ja soveltuvista elinympäristöistä. Kartoitus tehtiin vain pienellä osalla kaava-alueesta eikä sisältänyt varsinaisesti linnustokartoitusta ollenkaan. Linnuston osalta vuoden 2003 aineisto on auttamattomasti liian vanha varsinkin, kun tiedetään, kuinka yhä useammat lintulajit Suomessa ovat uhanalaisia ilmastonmuutoksen ja vanhojen metsien määrän supistuessa. Hakki edellyttääkin, että Y7 ja Y8 olisi tehtävä lainsäädännön ja kartoitusmenetelmäohjeiden mukaiset vaatimukset täyttävä ajanmukainen uusi luontotyyppikartoitus ja linnustoselvitys koko alueelta.	Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitetäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Laadituissa luontoselvityksessä on inventoitu seuraavia luontoarvoja: • Liito-oravan elinympäristöt (2020, 2019, 2003), potentiaaliset elinympäristöt (2017), liito-oravakohteet ja soveltuvat elinympäristöalueet (2019) • Uhanalaisten ja silmälläpidettävien sekä harvinaisten eliölajien esiintyminen (2003) • EU:n luontodirektiivin II- ja IV -liitteisiin sisältyvien lajien esiintyminen (2003) • Viitasammakon, palosirkan, uhanalaisten sudenkorentojen ja verkkoperhosten potentiaaliset elinympäristöt (2017), viitasammakon mahdollisen elinympäristöt (2019) • Saukon esiintyminen (2018) • Vuollejokisimpukan lisääntymis- ja levähdyspaikat (2019) • Lintudirektiivin I -liitteeseen sisältyvien lajien esiintyminen (2003) ja linnustollisesti merkittävät kohteet (2017) • Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (2003) ja metsälain 10 §:n mukaiset luontotyyppit (2020) • Vesilain mukaiset pienvesikohteet (2003), vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamat uhanalaiset luontotyyppit (2020), huomion arvoiset pintavesikohteet (2017) • Luonnonsuojelulain luontotyyppit (2020, 2003) • Muut luonnonarvoiltaan merkittävät kohteet (2003) • Luonnonmaantieteelliset ja maisemalliset piirteet (2003) sekä kasvillisuus ja luontotyyppit yleispiirteisesti (2017) • Ratalinjauksen suhdetta luonnon ydinalueisiin ja ekologiin yhteyksiin (2017) • Luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset pienvesikohteet, jotka täyttävät vesilain 2 luvun 11 §:n määritelmän (2021)
--	---	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Luontoselvityksen täydennykseen sisältyvästä liito-oravan elinympäristön kartoituksen aikana ei löytynyt merkkejä liito-oravasta. Alueella tiedetään kuitenkin liito-oravia esiintyvän ja täydennysselvityksessäkin todettiin siellä olevan liito-oraville soveltuvia elinympäristöjä. Tulokseen vaikutti mitä ilmeisemmin se, että huhtikuun tutkimusajankohtana lunta oli erittäin niukasti, jolloin papanoiden havainnointi vaikeutuu merkittävästi. Luontotyyppien kartoituksessa keväällä huhtikuussa suoritettu yhden ajan kohdan maastokäynti ei ole riittävä luontotyyppien kartoituksessa, vaan maastokäyntejä olisi oltava myös myöhemmin keväällä ja mielellään myös kesäaikaan. Ajanmukaiset luontoselvitykset ovat tärkeitä, jotta saadaan totuudenmukainen kuva kaikista alueella mahdollisesti esiintyvistä uhanalaisista luontotyypeistä ja niiden lajistosta ja siten voidaan arvottaa kohteet kaavaan lainmukaisella tavalla suojelumerkein. Huolellisesti tehtyjen luontokartoitusten jälkeen voidaan luotettavasti myös myöhemmin seurata, ovatko mahdolliset suojelutoimenpiteet riittäviä tarkoitettulla tavalla suojelemaan todettuja merkittäviä alueita ja niissä esiintyviä lajeja. Hakki esittääkin, että Y7 ja Y8 alueesta pitää teettää kokonaan uusi luontoselvitys, joka kattaisi riittävän laajasti em. osayleiskaava-alueet.	Luo-1 ja luo-5 -kohteet ovat olleet mukana moottoritien liito-oravaseurannassa vuodesta 2001 lähtien. Merkinnät perustuvat pääasiassa Silvestriksen selvitykseen Valtatie 1 Muurla-Lieviö – Liito-oravaseuranta 2019. Ne on inventoitu seuraavin numeroin kyseisessä selvityksessä: luo-1 (1) kohde 40, luo-1 (2) kohde 38, luo-1 (3) kohde 31, luo-1 (4) kohde 34 sekä luo-5 (6) kohde 39. Lisäksi liito-orava-alueet luo-5 (5) Pitkämäki ja luo-5 (6) Raatin eteläosa on kartoitettu Rambollin selvityksessä Espoo-Lohja-Salo oikorata – Lajisto- ja luontokohteiden erillisselvitykset ratajaksoilla OT2–OT3 vuodelta 2019. Merkintä luo-5 (5) löytyy myös Siton 2017 inventoinnista Helsinki-Turku nopean ratayhteyden luontoselvitykset kohdenumerolla 15. Luonnonsuojelulain luontotyyppejä kartoitettiin Rambollin vuoden 2020 Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennyksen lisäksi Envibion tekemässä Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvityksessä vuodelta 2003. Kasvillisuustyyppit, kasvillisuus yleispiirteisesti ja luontotyyppit kartoitettiin Siton vuoden 2017 Helsinki-Turku nopean ratayhteyden luontoselvityksissä. Envibion selvityksessä (2003) löytyi kolme luonnonsuojelulain mukaan suojeltavaa luontotyyppiä, joista yksikään ei sijaitse kaava-alueella. Siton selvityksen (2017) mukaan kaava-alueella ei ole yhtään erityisesti maankäytössä huomioitavaa kasvillisuuskohdetta tai luontotyyppiä. Siton selvityksen (2017) maastotöitä edelsi ilmakuva- ja puustotulkinta sekä valtakunnallisen metsien inventoinnin metsävaratietoihin pohjautuva kasvupaikkatulkinta. Selvityksessä kartoitettiin luonnonsuojelulain ja vesilain luontotyyppit, uhanalaiset luontotyyppit sekä muut huomionarvoiset luonnonympäristön kohteet. Maastokäynnit suoritettiin elo-syyskuussa.
--	--	--

	Hakki ei puolla Lohjan kaupungin suunnitelmia tunnin ratahankkeeseen liittyen osayleiskaavojen Y7 eikä Y8 osalta hankkeen toteutumisesta koituvien kielteisten luontovaikutusten vuoksi. Esitetyt Y7 ja Y8 osayleiskaavaehdotukset ovat ristiriidassa luonnon monimuotoisuuden edistämisen ja ilmastomuutoksen torjunnan tavoitteiden kanssa. Lohjan kaupungin alueella suojelualueiden määrä on melko pieni verrattuna muihin vastaavan kokoiisiin kaupunkeihin. Ihmiset ovat oppineet arvostamaan luontoa vuosi vuodelta yhä enemmän ja varsinkin nyt korona-aikana. Metsissä ja järvissä sekä niiden suojelemisessa piilee Lohjan vetovoimatekijä, joka kaupungilla on käytössään varsinkin kasvaessaan nykymittoihin kuntaliitosten kautta. Luontoa kannattaakin käyttää viisaasti suojelemalla, virkistyspalveluja kehittämällä ja markkinoimalla, mikä on yksi kaupunkistrategian keinoista kohti houkuttelevaa asukkaiden Lohjaa.	Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys (Envibio 2003) koskee koko osayleiskaavamuutosaluetta. Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennys (Ramboll 12.5.2020) koskee 19 tarkastelualuetta osayleiskaavamuutosalueella. Selvityksessä keskityttiin erityisesti luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitun, vaarantuneeksi (VU) luokitellun liito-oravan elinympäristöihin sekä luonnonsuojelulain suojeltuihin, metsälain 10 §:n ja vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamiin ja uhanalaisiin luontotyypeihin. Muut luontoselvitykset kohdistuvat Helsinki-Turku –ratayhteyden selvitysalueelle eli osayleiskaavamuutoksen päärata-merkinnän lähiympäristöön, alueelle, johon merkittävät maankäytön muutospaineet kohdistuvat. Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvityksessä (2003) on inventoitu lintudirektiivin I –liitteeseen sisältyvien lajien esiintyminen ja Helsinki–Turku nopean ratayhteyden luontoselvityksessä (2017) linnustollisesti merkittävät kohteet. Helsinki-Turku nopean ratayhteyden luontoselvityksen pesimälinnustaselvitys tehtiin maalintujen kartoituslaskennasta annettuja ohjeita (Koskimies & Väisänen 1986) soveltaen 1-2 laskentakierroksen laskentana huhti–kesäkuussa 2017. Osayleiskaavamuutosalueelle ei sijoitu linnustollisesti arvokkaita alueita (IBA, Finiba ja Maali-alueet). Osayleiskaavamuutosalueelle laaditut luontoselvitykset on todettu riittäviksi. Kaavan laadinnassa on otettu huomioon alueella esiintyvät luontoarvot. Osayleiskaavamuutoksen luontoarvoihin kohdistuvat merkinnät perustuvat laadittuihin luontoselvityksiin. Helsinki-Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on arvioitu Espoo-Salo –oikoratahankkeen ympäristövaikutuksia laajasti. Väyläviraston ESA-oikoradan yleissuunnitelman yhteydessä on selvitetty ympäristövaikutuksia YVA-menettelyllä.
--	--	--

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

Metsäkeskus 15.9.2020	Kaavan valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587 /2011), ympäristönsuojelulain (527 /2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä. Kun metsälaki ei ole voimassa, aiheuttaa se seurannaisvaikutuksia muiden metsänkättöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestävän metsätalouden määrääkaiseen rahoituslakiin (34/2015) (Kamera) ja lakiin metsätuhon torjunnasta (1087 /2013) (metsätuholaki). Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista. Alueilla joilla metsälakia sovelletaan metsälaki ohjaa metsien hoitoa ja käyttöä. Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä sekä esimerkiksi laki metsätuhon torjunnasta. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Metsälaki asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa säädetään muun muassa puun korjuusta, metsän uudistamisesta ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta. Metsäkeskuksen lainsäädännöllisiin tehtäviin kuulu metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen. Kaavoitettavien ja kaavoitettujen alueiden osalta Suomen metsäkeskuksen tulee olla riittävässä yhteistyössä kuntien kanssa Metsälain ja maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden yhteen sovittamiseksi (Metsälaki 25 §).	Merkittään tiedoksi.
-----------------------	--	----------------------

Suomen metsäkeskuksessa haluamme uudistaa suomalaista metsäalaa ja tehdä metsän omistamisen, hoitamisen, hyödyntämisen ja suojelun mahdollisimman palkitsevaksi ja helpoksi. Lisäksi tuemme metsänomistajien tavoitteisiin perustuvaa metsien käyttöä ja hoitoa. Kunnan kaavoittaessa omistamiaan metsäalueita kunta huomioi tavoitteensa kaavaprosessin yhteydessä. Yksityisten metsänomistajien alueita kaavoitettaessa metsänkäyttöön kohdistuvat rajoitukset voivat heikentää metsänomistajien mahdollisuuksia hoitaa ja käyttää metsiään tavoitteidensa mukaisesti. Metsänhoitoa ja -käyttöä ei metsäalueilla ole useinkaan tarvetta ohjata metsälain kanssa päällekkäisillä kaavamääräyksillä. Päällekkäisyyksiä ja epäselvyyksiä aiheuttaa esimerkiksi luontoselvitysten mukaiset ”potentiaaliset” tai ”mahdolliset” kohteet. Niitä ei tule kaavaan merkitä. Osayleiskaavalla varaudutaan väyläviraston laatiman oikoradan yleissuunnitelman mukaiseen ratalinjaukseen. Ratalinjauksesta saattaa aiheutua liikkumisrajoitteita esteitä alueille, joilla harjoitetaan maa- ja metsätaloutta. Metsätalousalueiden saavutettavuus tulisi huomioida osayleiskaavassa ja ratalinjausta suunniteltaessa. Huomioita kaavamerkinnoista Nähtävillä olevat Y5, Y7 ja Y8 osayleiskaavat Lohjalla on samanaikaisesti meneillään kolme eri yleiskaavaprosessia, joissa metsiä koskevat merkinnät ja määräykset eroavat toisistaan. Tämä aiheuttaa tulkinnanvaraisuutta eri kaavojen välillä ja hankaloittaa kaavojen tulkintaa. Suomen metsäkeskus lausuu, että kaavamerkinnot yhtenäistetään eri yleiskaavojen välillä. Osayleiskaava metsätalouteen merkittävimmin vaikuttavat kaavamerkinnot Alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (liito-orava) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja (Luo-1)	Merkitään tiedoksi. Y5 Lohjansolmun asemanseudun ja Lehmijärvi-Pulli maaseutualueiden osayleiskaavan tavoitteet eroavat Y7 Nummi-Pusulan eteläosien osayleiskaavamuutoksen ja Y8 Sammatin pohjoisosien osayleiskaavamuutoksen tavoitteista siinä määrin, ettei kaavamerkintöjen yhtenäistäminen ole tarkoituksenmukaista.
---	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Liito-oravan huomioimisesta kaavoituksessa on ohjeistettu ympäristöministeriön kirjeessä Liito-oravan huomioon ottaminen kaavoituksessa. Kirjeessä todetaan mm., että ”Laajemmille yleiskaavojen M-alueille osoitettaviin pienialaisiin yksittäisiin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin on syytä suhtautua pidättyvästi. Yleiskaavojen rooli näillä alueilla on useimmiten hajakentämisen periaatteita ohjaava.” Yleiskaavatyön yhteydessä liito-oravien elinpiirit on huomioitu rakentamisen ja infrastruktuurin sijoittelussa. Näin ollen maa- ja metsätalousvaltaisille alueille ei liito-oravan elinpiirejä tulisi esittää. Näillä alueilla luonnonsuojelulain mukainen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto on voimassa. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen turvaaminen tehdään suunnitellun toimenpiteen yhteydessä ja näin pystytään liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat huomioimaan vallitsevan tilanteen mukaan. Hakkuiden toteutus liito-oravan elinpiirissä tulisi voida toteuttaa luonnonsuojelulain velvoitteiden mukaan niin, että lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei heikennetä ja hävitetä. Metsien käsittelystä alueilla, joilla liito-oravaa esiintyy, on tehty erillinen neuvontamateriaali ”Liito-oravan huomioon ottaminen metsänkäytön yhteydessä.”. Suomen metsäkeskus lausuu, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei esitetä maa- ja metsätalousvaltaisille alueille (M-alkuiset alueet). Mikäli alueet esitetään, tulee kaavamääräys poistaa ja muuttaa informatiiviseksi merkinnäksi tai kaava määräykseen tulee lisätä lajin liikkumisen kannalta riittävä puusto tulee säilyttää, niin kuin luonnonsuojelulaissa veloitetaan. Alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (saukko) elinpiiriä tai kulkureittejä Luo-2 Kaavamerkintä on maa- ja metsätalousvaltaisella alueella. Onko kaavamerkinnällä vaikutuksia maa- ja metsätalouden harjoittamiseen? Jos on, niin miten saucon elinpiiri huomioidaan?	Kaavan laadinnassa on otettu huomioon alueella esiintyvät luontoarvot. Osayleiskaavamuutoksen luontoarvoihin kohdistuvat merkinnot perustuvat laadittuihin luontoselvityksiin ja niiden merkinnän perusteena on luonnonsuojelulain asettamat vaatimukset. Osayleiskaavamuutoksen liito-oraviin kohdistuvat merkinnät perustuvat kolmeen luontoselvitykseen. Luontoselvitysten yhteydessä tehdyissä inventoinneissa on havaittu muun muassa luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, mitkä on osoitettu osayleiskaavamuutostarkastuksen luo-1 ja luo-5 –merkinnöillä. Osayleiskaavamuutoksessa on neljä luo-1 alueen osaa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (liito-orava) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Jotta alue ei häviä tai sen tila heikenny, tulee puusto säilyttää. Kaavamääräyksessä on annettu tarkempi kuvaus puuston säilyttämisestä. Osayleiskaavamuutoksen luo-1 –kaavamerkintää ja -määräystä ei täydennetä lausunnon mukaisesti. Luo-5 –merkinnöillä on puolestaan osoitettu kaksi alueen osaa, jolla häviää tai heikentyy luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (liito-orava) lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alueille on haettu poikkeusluvut luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin kiellosta hävittää tai heikentää direktiivilajin lisääntymis- ja levähdyspaikka. Osayleiskaavamuutoksen saukkoihin kohdistuvat merkinnät perustuvat ESA-radon saukkoselvitykseen. Selvityksen yhteydessä on havaittu yksi sauikkojen elinpiiriin tai kulkureitiksi lukeutuva alue Raatinjoen ympäristössä. Kyseisen vesistön läheisyydessä pitää kiinnittää erityistä huomiota metsänhoitoon ja maatalouteen liittyviin toimenpiteisiin jättämällä alueet mahdollisimman luonnontilaisiksi.
--	--	---

	Luonnonsuojelualue (SL) Metsälaki ei ole voimassa SL-alueilla. Luonnonsuojelualuevarauksen rajat eivät vastaa perustettuja suojelualueita. Nyt niitä on osittain laajennettu reunoilta. Mikäli suojelualuevaraukset jätetään laajempina ei metsäkeskuksella ole mahdollisuutta myöntää alueelle ympäristötukea (Kemera). Näin ollen korvausvastuu siirtyy kunnalle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Jos alueelle ei ole perustettu luonnonsuojelulain mukaista suojelualueutta tulisi alueen rajauksesta neuvotella ensin maanomistajan ja ELY-keskuksen suojelusta vastaavien virkamiesten kanssa. Suomen metsäkeskus lausuu, että SL-aluevarausten rajaukset tarkastetaan vastaamaan perustettuja luonnonsuojelualueiden varauksia ja että mahdollisista uusista SL-alueista neuvotellaan maanomistajan ja ELY-keskuksen kanssa ennen kaavan hyväksymistä. Luonnonsuojelulain 49 § mukaisen eläinlajin siirtymäreitti, yhteystarve Yleiskaavassa ei tule esittää maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle siirtymäreittiä liito-oravalle, jossa on suojelumääräys puustoyhteyden säilyttämiselle. Maa- ja metsätalousvaltainen merkintä riittää yhteystarpeen ylläpitämiseen. Rakennetuilla alueilla puuston säilyttämisvelvollisuus on selkeä, koska rakentamisella voidaan puustoyhteys katkaista kokonaan. Metsätalouteen osoitetuilla alueilla puustoa hoidetaan kuviokohteisesti. Näillä alueilla eri-ikäisten metsäkuvioiden muodostama mosaiikki ylläpitää riittävää puustoyhteyttä.	SL-merkinnät perustuvat Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksiin ja maanomistajan kanssa solmittuihin sopimuksiin, joilla on muodostettu kolme LSL 24 §:n mukaista yksityismaiden luonnonsuojelualueutta ja neljä LSL 25 §:n mukaista määräaikaista rauhoitusalueutta. Alueesta SL (5) Näpönsyrjä osa on yksityismaiden perustamispäätöksellä ja osa määräaikaisen rauhoitusalueen sopimuksella muodostettua luonnonsuojelualueutta. SL (2) Hauklammen laskupuro on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojelukohde. Kyseisten alueiden rajaukset kaavakartalla ovat samat kuin päätösten ja sopimusten rajaukset. Luonnonsuojelulain 49 § mukaisen eläinlajin siirtymäreitillä puustoyhteyden säilyttämisellä pyritään turvaamaan liito-oravan siirtymisen lisääntymis- ja levähdyspaikasta toiseen. Merkinnän avulla pyritään varmistamaan, että liito-oravien elinpiiri ei heikenny. Kyseessä on direktiivilaji, jota on suojeltava luonnonsuojelulain puitteissa. Osayleiskaavamuutokseen on osoitettu kaksi viheryhteystarve-merkintää. Merkinnällä kuvataan laajojen metsäalueiden ja niitä yhdistävien viheryhteyksien muodostamaa ekologisten yhteyksien runkoa. Viheryhteystarve-merkintä on osoitettu luontoselvityksen mukaiselle vahvalle ekologiselle yhteydelle, joka on tunnistettu seudullisesti merkittäväksi. Merkintöjen kohdalla kulkevat olemassa olevat valtatiet 1:n tunnelit, joiden yläpuolella eläimet pääsevät liikkumaan.
--	--	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Suomen metsäkeskus lausuu, että viheryhteystarve merkinnästä poistetaan maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden osalta suojelumääräys puustoyhteyden säilyttämisestä. Jos kaavamerkinnässä halutaan tähdentää liito-oravan esiintymistä, alueelta voidaan kaavamääräyksessä todeta, että lajin liikkumisen kannalta riittävä puusto tulee säilyttää, niin kuin luonnonsuojelulaissa veloitetaan. Metsätalousvaikutusten arviointi Kaavan vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen tulee arvioida. Nyt maa- ja metsätalousvaltaisille alueille osoitetaan luo- ja s-merkintöjä, jotka aiheuttavat erillislainsäädäntöä laajempia rajoituksia metsien käyttöön. Kaavalla on merkittäviä vaikutuksia metsätalouden harjoittamiselle. Kaavan metsätalousvaikutukset arvioimalla voidaan tarkastella, ovatko toimenpiderajoitukset ja suojelumääräykset kohtuullisia. Suomen metsäkeskus lausuu, että yleiskaavan vaikutukset metsäelinkeinoon tulee arvioida.	Voimassa olevassa Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa sekä maakuntavaltuuston hyväksymässä Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa alueelle on osoitettu viheryhteystarve-merkinnät. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maakuntakaava ohjaa osayleiskaavamuutoksen laadintaa. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan suunnittelumääräys edellyttää, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet, alueen maisema-arvot, arvokkaiden luontokohteiden säilymisen sekä lajiston liikkumismahdollisuudet. Kaavan vaikutusten arviointia täydennetään vaikutuksilla metsätalouteen ja metsäelinkeinoon. Luonnonympäristön suojelun vaikutus metsätalouteen on pieni luonnonympäristön suojelumerkintöjen yhteispinta-alan ollessa 7 prosenttia maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden kokonaispinta-alasta. Näihin suojelumerkintöihin on luetu viheryhteystarve, Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen eläinlajin siirtymäreitti, luo-1 ja luo-2. Metsätalousvaikutusten arviointi löytyy kokonaisuudessaan kaavaselostuksen sivulta 126.
--	---	--

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

Muistutus 1	Kiinteistömme x:x, x:x, x:x Alkuperäisen rakennusoikeuden säilyminen taattava. Kiinteistömme x:x rakennuspaikkoja on poistettu kaavaehdotuksessa Tervakorven alueella. Pyydän, että kaavan jatkokäsittelyssä voimme kaavoittajan kanssa sopia kyseisten rakennuspaikkojen siirrosta kaavamuutosalueelle tai tilojemme maille, jotka eivät ole nykyistä kaavamuutosaluetta. Esitämme myös, että jatkossa junaradan lopullisen sijoittumisen varmistuttua ja meluhaitat huomioon ottaen, myös muita rakennuspaikkoja/ rakennusoikeutta voidaan muuttaa mahdollisesti ”viihtyisempiin” kohtiin. (Jos rata häiritsee nykyisiä rakennuspaikoiksi osoitettuja alueita.) Kiinteistöllemme x x:x olemme aiemmassa kaavoituksessa hakeneet AO, erillispientalojen aluetta. Kaavassa silloin ja nyt on kyllä kaavamerkintä kiinteistön kohdalla, mutta ”ympyrät” puuttuvat. Haluamme varmistaa, että ko. kiinteistö on rakennuspaikka-alue. Tarvittaessa aluetta voi jatkaa tilan x:x puolelle, jotta 5000 m2 tonttikoko varmistuu järkevästi. Maatilamme Sipilän talouskeskusalue jatkuu tasaisena peltona moottoritille asti. Nyt junaratasuunnitelma estää pellon hyödyntämisen tarvittaessa tähän tarkoitukseen. Pyydämme, että talouskeskusta laajennetaan Raatin kylätien pohjoispuolelle, jossa jo tilamme toinen asuinrakennus ja kuivuri sijaitsevat. Kaavakartassa ei ole merkintää suunnitelluista pelastustesteistä. (Vaiuttaa kunnan pelastuslaitoksen toimintaan) Saukkolan liittymältä on suunniteltu pelastustie Tervakorven tunnelin suuaukolle. Ko. tie ei saa muodostua ulkopuolisille tieksi kylään. Tie on suunniteltava vain pelastuslaitoksen käyttöön ja tarvittaessa maanomistaja voi käyttää mm. metsätienä. Ko. tiellä on lisäksi metsää pirstova vaikutus. Alueella viheryhteystarve. Luontoarvot turvattava. Moottoritien ja rata linjauksen haittojen yhteisvaikutus tarkasteltava jatkossa tarkasti. Moottoritien nykyistä melua olisi tärkeä mitata. Tie kulunut, liikenne lisääntynyt, ylittävätkö sallitut melurajat nykyisin?	Maatilan talouskeskuksen aluetta AM/s (7) on laajennettu ehdotusvaiheessa vastaamaan voimassa olevan kaavan, johon asumisen mitoitus perustuu, vastaavan alueen pinta-alaa. Ehdotusvaiheessa kaavaan on myös lisätty loma-asuntoalueet RA-1. Kaavaan on lisätty uusi asuinrakennuspaikka voimassa olevan osayleiskaavan mitoitukseen perustuen. Rakentaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua, jonka yhteydessä mitoitus tarkastellaan. Sipilän talouskeskuksen aluetta AM/s (7) on tarkistettu ehdotetun mukaisesti sekä hyväksymisvaiheen kuulemisten myötä tulleen palautteen pohjalta. Osayleiskaavassa on osoitettu yleiset ja yksityiset tieyhteydet mukaan lukien Halarintien pohjoispää ja Halarinkuja, jotka ovat yksityisteitä/katuja. Kaavassa ei osoiteta erillisiä pelastusteitä. Kaavaselostusta on täydennetty oikoradan ja moottoritien yhteismelusta kertovalla Meluvyöhykkeet-osiolla kaavaselostuksen sivulla 19.
--------------------	---	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Eli moottoritien ja radan yhteiset meluvaikutukset ja niiden torjunta tärkeää. Maalaismaiseman säilyminen. Maisemointi. Istutukset ehkä etäämmälle itse rata-alueesta. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen, väheneminen. Uusien korvaavien alueiden vahvistaminen kaavassa. Tilojen, alueiden pirstoutuminen. Tarvittaessa myöhemmin kaavamutokset mahdollistettava.	Osayleiskaavassa on osoitettu maisemallisesti arvokkaat peltoalueet MA-merkinnällä kaava-alueen keski- ja eteläosiin. Lisäksi ma-merkinnällä on osoitettu kolme paikallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Osayleiskaavamuutosaluetta koskevat seuraavat luontoselvitykset: • Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennys (Ramboll 12.5.2020) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden lepakkoselvitys (Sitowise 11.11.2019) • Espoo-Lohja-Salo oikorata, lajisto- ja luontokohteiden erillisselvitykset ratajaksoilla OT2–OT3 (Ramboll 30.9.2019) • Valtatie 1 Muurla-Lieviö – Liito-oravaseuranta 2019 (Silvestris) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden saukkoselvitys (Sitowise 5.3.2018) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden luontoselvitykset (Sito 15.11.2017) • Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys (Envibio 2003) Laadituissa luontoselvityksessä on inventoitu seuraavia luontoarvoja: • Liito-oravan elinympäristöt (2020, 2019, 2003), potentiaaliset elinympäristöt (2017), liito-oravakohteet ja soveltuvat elinympäristöalueet (2019) • Uhanalaisten ja silmälläpidettävien sekä harvinaisten eliölajien esiintyminen (2003) • EU:n luontodirektiivin II- ja IV –liitteisiin sisältyvien lajien esiintyminen (2003) • Viitasammakon, palosirkan, uhanalaisten sudenkorentojen ja verkko-perhosten potentiaaliset elinympäristöt (2017), viitasammakon mahdollisen elinympäristöt (2019) • Saukon esiintyminen (2018) • Vuollejokisimpukan lisääntymis- ja levähdyspaikat (2019) • Lintudirektiivin I –liitteeseen sisältyvien lajien esiintyminen (2003) ja linnustollisesti merkittävät kohteet (2017) • Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeitä elinympäristöt (2003) ja metsälain 10 §:n mukaiset luontotyytit (2020) • Vesilain mukaiset pienvesikohteet (2003), vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamat uhanalaiset luontotyytit (2020), huomion arvoiset pintavesikohteet (2017)
--	--	---

	Oma käsitykseni on, että ratalinjausta ei kylämme alueelle voida rakentaa ilman luonnonsuojelulain vaatimia poikkeuslupia. Poikkeusluvut edellyttävät, että ei ole muuta tyydyttävää vaihtoehtoa. Junaradan suunnittelun alussa Raatilla suljettiin pois kaikkein pohjoisin vaihtoehto. Käsitykseni mukaan ilman riittäviä perusteluja. (Vertaa moottoritien liito-orava selvitykset kylässämme ja Suomen EU:lta saama huomautus) Raatin ja Tavalan alueella on mm. Atsalmen metsäalueella suoritettu laajoja metsähakkuita. Onko huomioitu vaihtoehtojen vertailussa? Lainsäädäntöämme tulisi lisäksi kehittää siten, että niille kiinteistöjen omistajille, joille kaavamerkinnot ja aluevaraukset tuovat kiinteistöjen arvonlennusta, tuo taloudellinen menetys tulisi korvata välittömästi kaavan saatua lainvoiman. Olisi kohtuullinen korvaus ja yhteiskunnan vastaantulo niille, jotka saavat kaavan tuomat haitat rasitteeksi. Toivon myöskin, että Lohja niin ratahankkeen suunnittelussa kuin mahdollisessa toteutuksessa ajaa meidän ratalinjauksen asukkaiden etuja ja hankkeen vaikutusten haitallisten vaikutusten minimointia kaikin tavoin.	• Luonnonsuojelulain luontotyytit (2020, 2003) • Muut luonnonarvoiltaan merkittävät kohteet (2003) • Luonnonmaantieteelliset ja maisemalliset piirteet (2003) sekä kasvillisuus ja luontotyytit yleispiirteisesti (2017) • Ratalinjauksen suhdetta luonnon ydinalueisiin ja ekologiin yhteyksiin (2017) • Luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset pienvesikohteet, jotka täyttävät vesilain 2 luvun 11 §:n määritelmän (2021) Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys (Envibio 2003) koskee koko osayleiskaavamuutosaluetta. Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennys (Ramboll 12.5.2020) koskee 19 tarkastelualuetta osayleiskaavamuutosalueella. Selvityksessä keskityttiin erityisesti luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitun, vaarantuneeksi (VU) luokitellun liito-oravan elinympäristöihin sekä luonnonsuojelulain suojeltuihin, metsälain 10 §:n ja vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamiin ja uhanalaisiin luontotyypeihin. Muut luontoselvitykset kohdistuvat Helsinki-Turku –ratayhteyden selvitysalueelle eli osayleiskaavamuutoksen päärata-merkinnän lähiympäristöön, alueelle, johon merkitävät maankäytön muutospainet kohdistuvat. Kaava-alueella on kolme kohdetta, joille on haettu poikkeuslupa luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin kiellosta hävittää tai heikentää direktiivilajin liito-orava lisääntymis- ja levähdyspaikka. Näiden kolmen alueen kaavamääräyksissä kyseistä poikkeuslupaa edellytetään liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämiselle ja heikentämiselle. Luo-5 –merkinnällä on osoitettu Pitkämäen ja Raatin eteläosan alueen osat, joilla häviää tai heikentyy luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (liito-orava) lisääntymis- ja levähdyspaikka. Luonnonsuojelualueen SL-1 –merkinnällä puolestaan on osoitettu Metsolan määräaikainen rauhoitusalue, jolla myös edellytetään luonnonsuojelulain mukaista poikkeuslupaa. Kaavassa osoitettu ratalinjaus perustuu vireillä olevaan ESA-oikoradan yleissuunnitelmaan, jonka Väylävirasto on laatinut. Merkitään tiedoksi. Kaavan vaikutukset on arvioitu maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n ja 39 §:n mukaisesti. Ne löytyvät kaavaselostuksen sivuilta 124-126.
--	--	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

		ESA-oikoradan yleissuunnitelman pohjalta on käyty läpi YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Lopullinen vaikutusten arviointi on valmistunut 6.7.2021, mistä ELY-keskus on antanut perustellun päätelmän 3.12.2021.
Muistutus 2	Pyyntöni osayleiskaavan muuttamiselle tonttini kohdalla vaikuttavia seikkoja: - isäni on saanut ko. tontin perintönä joskus 1940 luvulla, tontti siirtyi perikunnalle (äidilleni ja minulle) 1950, ja minulle yksinään 1993. Olen itse paljasjalkainen nummilainen (nyk. Nummi-Pusula) ja juureni ovat vahvasti edelleen siellä. Toivoisin, että saisin rakentaa sinne pienen saunamökin, jotta lapseni, lapsenlapseni ja lapsenlapsenlapseni voisivat käydä siellä saunomassa, uimassa ja nauttimassa puhtaasta luonnosta. - Tontti on tällä hetkellä maa- ja metsätalousalueeksi kaavoitettu. Kuitenkin tontti on liian pieni elinkeinoa ajatellen, mutta saunamökin tonttina se olisi sopiva. - Yhdenvertaisuuden vuoksi ihmettelen, että miksi Kerklammen toiselle puolelle on saanut rakentaa omakotitaloja ja kesämökkejä. Toivon, että tämän kaavamuutoksen yhteydessä voitaisiin muuttaa tonttini x:x kesämökkitontiksi	Merkitään tiedoksi. Loma-asumisen mitoitus perustuu voimassa olevaan kaavaan. Loma-asuntojen rakennuspaikat on osoitettu kaavakartalle. Varsinainen lupaharkinta tehdään siinä vaiheessa, kun suunnittelutarveratkaisua tai poikkeamislupaa haetaan.
Muistutus 3	Pidämme hyvänä, että osayleiskaavan muutoksessa olette huomioinut lähiympäristömme: 1. Laiskalassa on kesämökkimme, mutta Rasi on vielä rakentamaton. Rasin nykyinen rakennusoikeus on osayleiskaavassa eli sille saa rakentaa edelleen loma-asunnon. 2. Lähialue on loma-asuntoalueena ja sitä ei muuteta vakituiseen asumisen alueeksi. 3. Laiskantieltä ei mahdollisteta läpiajomahdollisuutta Kerklammen alueelle tai Sammatti-Saukkolantielle, muutoin rauhallinen loma-asuntoalue tuhoutuisi. 4. Tervakorventieltä ei mahdollisteta tieyhteyttä Sammatti-Saukkolantielle.	Merkitään tiedoksi.

Lähialueen liikennemelutilanteen huomioiminen ja meluntorjunnan parantaminen Sitowisen laatiman teknisen raportin (ELSA-radan yleissuunnitelma, Liikennemeluselvityksen menetelmän kuvaus - Lohja, tekninen raportti. 30.3.2020) mukaan "Meluntorjunnan tavoitteena oli, että raideliikenne ei aiheuta valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisten ohjearvojen ylityksiä Melusteiden avulla on pyritty varmistamaan asuin- ja lomarakennuksille melulta suojattu ulko-oleskelualue." Kyseinen Valtioneuvoston päätös sanoo "Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. " Esillä olevan osayleiskaavamuutoksen mukaan laskennallinen melutaso Laiskalammen loma-asuntoalueella ylittää kuitenkin suositusten enimmäistason, 45 dB. Dokumentissa Y7 Kaavakartta.pdf näkyy hyvin, kuinka yli 45 dB melualue yltää Halarin suunnasta pitkälle etelään kohti Laiskalampea. Jopa huomattavasti lähempänä olevalle Kerklammelle laskennallinen melutaso jää alle 45 dB:n. Melua syntyy moottoritieltä erityisesti Tervakorven tunnelin länsipuolelta Halarin suunnasta, ollen jo nykyisellään, ilman junarataakin, ollen ajoittain häiritsevällä tasolla, koska Tervakorven tunnelin länsipuolella ja Tavolantien liittymässä ei ole meluaitoja tai -esteitä. Edes nykyisellään ei saavuteta tavoitetta melulta suojatuista ulko-oleskelualueista Laiskalammen loma-asuntoalueella. Junaradan toteutuessa ja liikennemäärien kasvaessa moottoritiellä melu kasvaisi vielä huomattavasti nykyisestä, vaikuttaen olennaisesti loma-alueen viihtyisyyteen. Melusuojausta onkin lisättävä nyt suunnitellusta Laiskalammen loma-asuntoalueelle aiheutettujen haittavaikutusten hillitsemiseksi siten, että moottoritieltä Halarin suunnasta tulevaa päivämelua vähennetään koko Laiskalammen alueella alle 45 dB:n enimmäistason suositusarvon ja yömelua alle 40 dB:n enimmäistason suositusarvon, ottaen huomioon tuleva junaliikenne sekä moottoritien kasvava liikenne. Melusuojauksen mitoituksessa on otettava huomioon mahdolliset metsän hakkuut melulähteen ja Laiskalammen välisellä alueella.	Kaavakartassa on osoitettu meluntorjuntatarve-merkinnät moottoritien ja oikoradan varteen. Moottoritien varressa olevat merkinnät koskevat olemassa olevia melusteitä, kun taas radan varteen osoitetut merkinnät koskevat uusia melusteitä. Melusteiden tavoitteena on estää ja vähentää melun syntymistä. Merkitään tiedoksi. Osayleiskaavamuutokseen on osoitettu meluntorjuntatarve-merkintä moottoritien varteen muun muassa Laiskantien suunnalla, mikä estää osittain melua kulkeutumasta Laiskalle asti. Väylävirasto on laatinut meluselvityksiä Espoo-Salo –oikoradan yleissuunnittelun yhteydessä. Kyseisiä meluselvityksiä on hyödynnetty osayleiskaavamuutoksen laadinnassa. Vuonna 2019 on mitattu alueen meluarvoja. Aineistosta ei käy ilmi, mihin ajankohtaan mittaukset ovat ajoittuneet. Melumittausten mukaan Laiskan eteläosan meluarvot ovat alle 45 desibeliä, joten melutaso jää valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisen ohjearvon alapuolelle. Vuoden 2050 radan ja moottoritien yhteismelusta meluntorjunnalla on laadittu ennuste. Ennusteen mukaan Laiskan eteläosan meluarvot ovat alle 45 desibeliä; Laiskan pohjoisosissa meluarvojen on ennustettu olevan 45-50 desibeliä. ELY-keskus huolehtii Turku-Helsinki moottoritien hoidosta ja kunnossapidosta sekä liikenteen sujuvuudesta ja turvallisuudesta alueillaan sekä moottoritien vaikutusten seurannasta. Espoo-Salo –oikoratahankkeen suunnittelusta vastaa Väylävirasto. Organisaatioilla on omat palautejärjestelmät, mihin voi jättää halutessaan palautetta. Espoo-Salo –oikoratahankkeen suunnitteluun sisältyy erilaisia vuorovaikutusmahdollisuuksia. Ratasuunnittelun yhteydessä on suositeltavaa tuoda esiin oma kantanne. Ratasuunnitteluvaiheessa tullaan edelleen tarkentamaan melusuunnittelua, kuten melusteiden sijaintia ja muotoa.
---	--

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

Muistutus 4	Pääsin vasta eilen tutustumaan Jarno Kokkosen laatimaan Liikennemeluselvityksen menetelmän kuvaukseen - Lohja tekninen raportti. Haluaisin esittää näkemykseni koskien Raatin aluetta Tervakorven tunnelin jälkeen ja erityisesti Tavolantien jälkeistä aluetta Saukkolan liittymästä 21 Saloon päin. Moottoritien puolella melutaso on enimmillään lähes 55 dB, joskus mahdollisesti enemmänkin. Kylä- ja maatala-asutuksen lisäksi Raatin alueella - hyvänä esimerkkinä Tavolan Raatinpolku - on paljon lomarakennuksia ja loma-asuntoja. Moottoritietä rakennettaessa Raatinpolun alue jätettiin ilman melusuojausta, minkä seurauksena liikenteen melu ja kohina kantautuu häiritsevän äänekkäänä ulos piha-alueille, ja mökkiläiset ja muut lomanviettäjät oleskelevat mieluummin ulkona pihoillaan kuin sisätiloissa. Moottoritien käyttöönoton jälkeen havaittu melu on aiheuttanut Raatinpolun alkupäässä huomattavan ympäristöongelman, jota tuleva ratamelu tulee vielä kasvattamaan merkittävästi. Tämä puolestaan vaikuttaa negatiivisesti alueen loma-asukkaiden omaisuuden arvoon, hintaan ja kauppaan. Nämä näkökohdat tulee meluntorjunnan suunnittelussa myös huomioida. Jos meluhaitta ei nykyisellään kohdistu samantasoisena kaikille alueen asukkaille, pitäisi melusteitä lisätä jo nyt, ennen kuin valtatie 1 :n liikennemelun ja ratamelun kokonaismelu tulee kasvattamaan sitä entisestään.	Merkitään tiedoksi. Kaavakartassa on osoitettu meluntorjuntatarve-merkinnät moottoritien ja oikoradan varteen. Moottoritien varressa olevat merkinnät koskevat olemassa olevia melusteitä, kun taas radan varteen osoitetut merkinnät koskevat uusia melusteitä. Melusteiden tavoitteena on estää ja vähentää melun syntymistä. Osayleiskaavamuutokseen on osoitettu meluntorjuntatarve-merkintä moottoritien varteen muun muassa liittymän 21 yhteyteen Tavolantien eteläpuolelle, mikä estää melua kulkeutumasta Raatinpolulle asti. Väylävirasto on laatinut meluselvityksiä Espoo-Salo –oikoradan yleissuunnittelun yhteydessä. Kyseisiä meluselvityksiä on hyödynnetty osayleiskaavamuutoksen laadinnassa. Vuonna 2019 on mitattu alueen meluarvoja. Aineistosta ei käy ilmi, mihin ajankohtaan mittaukset ovat ajoittuneet. Melumittausten mukaan Raatinpolun meluarvot ovat alle 45 desibeliä, joten melutaso jää valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisen ohjearvon alapuolelle. Vuoden 2050 radan ja moottoritien yhteismelusta meluntorjunnalla on laadittu ennuste. Ennusteen mukaan Raatinpolun meluarvot ovat alle 45 desibeliä. ELY-keskus huolehtii Turku-Helsinki moottoritien hoidosta ja kunnossapidosta sekä liikenteen sujuvuudesta ja turvallisuudesta alueillaan sekä moottoritien vaikutusten seurannasta. Espoo-Salo –oikoratahankkeen suunnittelusta vastaa Väylävirasto. Organisaatioilla on omat palautejärjestelmät, mihin voi jättää halutessaan palautetta. Espoo-Salo –oikoratahankkeen suunnitteluun sisältyy erilaisia vuorovaikutusmahdollisuuksia. Ratasuunnittelun yhteydessä on suositeltavaa tuoda esiin oma kantanne.
Muistutus 5	Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri lausuu Lohjan osayleiskaavamuutoksista Y5, Y7 ja Y8 maakunnallisesta näkökulmasta, ja sen paikallisena yhdistyksenä Lohjan seudun ympäristöyhdistys antaa asiassa oman laajemman lausuntonsa.	Muistutuksen osissa, joissa käsitellään Y5 Lohjansolmun asemanseudun ja Lehmijärvi-Pulli maaseutualueiden osayleiskaavaa ja Y8 Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan muutosta koskevia asioita vastataan kyseisten kaavojen vastineissa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri toteaa, että Espoo-Salo –oikoradan hanketta koskevat ympäristövaikutukset ovat ilmeisen haitallisia nyt kyseessä olevien Lohjan osayleiskaava-alueiden ympäristöarvoille. Ns. ”tunnin junaa” koskevan YYA-ohjelman luontoympäristön arvioinnista käy ilmi, että suunnitellun rataosuuden vaikutusalueesta huomattava osa on metsää (> 70% osuudella Espoo-Salo) ja vain 20% on rakennettua ympäristöä. Nämä metsät ja hanketta ympäröivät metsät viheryhteyksineen ovat tärkeitä elinympäristöjä lukuisille eri lajeille. Luontoarvojen tärkeys Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri korostaa, että junalla ei voida ajaa luontoarvojen yli, jotka nyt kyseessä olevien osayleiskaavojen kohdalla ovat moninaiset ja runsaslukuiset. Rata toisi mukanaan myös lisärakentamista, mikä ei ole kaikilta osiltaan kestävää. Uudenmaan liittokin toteaa aloitusvaiheen osayleiskaava Y5:ttä koskevassa lausunnossaan, että ”kaavaa varten on laadittu luontoselvitys, Natura-arviointi ja lepakkoselvitys. Selvitykset osoittavat alueella olevan moninaisia luontoarvoja. Ne tulee kaavaratkaisussa turvata. Alueen huono rakennettavuus ei saa johtaa ratkaisuihin, joilla rakentamista ohjataan alueille, joiden rakennettavuus on muuta aluetta parempi, mutta joiden luontoarvojen säilyttäminen on selvitysten perusteella asetettava etusijalle.”	Helsinki–Turku nopean junayhteyden hankekokonaisuuden ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ja arviointiselostuksen täydennyksessä on arvioitu Espoo-Salo –oikoratahankkeen ympäristövaikutuksia laajasti. Väyläviraston ESA-oikoradan yleissuunnitelman yhteydessä on selvitetty ympäristövaikutuksia YVA-menettelyllä. Osayleiskaavamuutoksen ympäristöhaitat on minimoitu niin eläinten kuin ihmistenkin osalta, kuten Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:ssa säädetään. Osayleiskaavamuutoksen sisältövaatimukset täyttyvät. Osayleiskaavamuutoksessa Espoo-Salo –oikoradan päärata on osoitettu kaavakartalle alle kuuden kilometrin pituudelta. Osayleiskaavassa pääradan välittömässä läheisyydessä on kahdeksan kohdetta, joilla on erityisiä luontoarvoja. Kohteet ovat seuraavat: • SL (2) Hauklammen laskupuro ja SL-1 (6) Metsola. Luonnonsuojelualueet. • Luo-5 (5) Pitkämäki ja luo-5 (6) Raatin eteläosa. Alueen osat, joilla häviää tai heikentyy luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (liito-orava) lisääntymis- ja levähdyspaikka. • Luo-2 (7) Raatinjoki. Alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (saukko) elinpiiriä tai kulkureittejä. • Luo-4 (9) Halari luo-4 (10) Ropaksniittu. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät kohteet. • Ge Kivimäki. Arvokas geologinen muodostuma (luonnon ja maisemasuojelun kannalta arvokas kallioalue). Osayleiskaavamuutoksessa päärata on osoitettu luo-5 (5) ja luo-5 (6) –osa-alueiden sekä luonnonsuojelualueiden SL (2) ja SL-1 (6) kohdalle.
--	--

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

		Suunnittelualueella on kolme kohdetta, joille on haettu poikkeusluvut luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin kiellosta hävittää tai heikentää direktiivilajin (liito-orava) lisääntymis- ja levähdyspaikka. Näiden kolmen alueen kaavamääräyksissä kyseistä poikkeuslupaa edellytetään liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämiselle ja heikentämiselle. Luo-5 – merkinnöillä on osoitettu Pitkämäen ja Raatin eteläosan alueen osat, joilla häviää tai heikentyy luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (liito-orava) lisääntymis- ja levähdyspaikka. Luonnonsuojelualueen SL-1 – merkinnällä puolestaan on osoitettu Metsolan määräaikainen rauhoitus-alue, jolla myös edellytetään luonnonsuojelulain mukaista poikkeuslupaa. Luo-2 (7) –alueen päärata ylittää sillalla. Kyseiset luontoarvot sijoittuvat pääasiassa maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle. Luo-4 (9) ja Luo-4 (10) –kohteet ovat ratalinjan itäpuolelle sen välittömään läheisyyteen sijoittuvia lepakoiden käyttämiä alueita. Radan jatkosuunnittelussa otetaan huomioon alueen luontoarvot. Kivimäen arvokas geologinen muodostuma ylitetään sillalla. Muilta osin pääradan merkintä sijoittuu pääasiassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle sekä vähäisissä määrin työpaikka-alueelle ja maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle. Espoo-Salo –oikoradan yleissuunnitelmassa on esitetty tarkemmin toteutusvaiheen ratkaisu.
--	--	--

	Nyt ehdotusvaiheessa olevien Lohjan osayleiskaavamuutosten tulee noudattaa maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n säännöksiä ympäristöhaittojen vähentämisestä sekä luonnonarvojen vaalimisesta. Tämän saavuttamisessa riittävillä ja ajantasaisilla luontoselvityksillä on tärkeä asema. Riittämättömät luontoselvitykset Jo tunnin junaa koskevan hankkeen YVA-ohjelmassa todetaan, että ratalinjausten alueella elää useita EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) eliölajeja. ”Koska näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulailla kielletty, ne tulee ottaa huomioon kaikessa maankäytön suunnittelussa.”	Osayleiskaavamuutoksen kaavaratkaisu perustuu voimassa olevaan Nummi-Pusulan eteläosien osayleiskaavaan. Nummi-Pusulan eteläosien osayleiskaava on hyväksytty vuonna 2007. Osayleiskaavamuutos mahdollistaa Espoo-Salo -oikoradan toteutumisen; muilta osin kaava ei mahdollista lisärakentamista voimassa olevaan osayleiskaavaan verrattuna. Osayleiskaavamuutoksen sisältövaatimukset täyttyvät. Osayleiskaavamuutoksen luonnonympäristöä koskevat ratkaisut perustuvat alueelle laadittuihin luontoselvityksiin. Osayleiskaavamuutosaluetta koskevat seuraavat luontoselvitykset: • Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennys (Ramboll 12.5.2020) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden lepakkoselvitys (Sitowise 11.11.2019) • Espoo-Lohja-Salo oikorata, lajisto- ja luontokohteiden erillisselvitykset ratajaksoilla OT2-OT3 (Ramboll 30.9.2019) • Valtatie 1 Muurla-Lieviö – Liito-oravaseuranta 2019 (Silvestris) • Vuollejokisimpukoiden kartoitus Espoo-Turku nopean junayhteyden linjauksella (Alleco Oy 7.8.2019) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden saukkoselvitys (Sitowise 5.3.2018) • Helsinki-Turku nopean ratayhteyden luontoselvitykset (Sito 15.11.2017) • Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys (Envibio 2003) Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Laadituissa luontoselvityksessä on inventoitu seuraavia luontoarvoja: • Liito-oravan elinympäristöt (2020, 2019, 2003), potentiaaliset elinympäristöt (2017), liito-oravakohteet ja soveltuvat elinympäristöalueet (2019) • Uhanalaisten ja silmälläpidettävien sekä harvinaisten eliölajien esiintyminen (2003)
--	---	--

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

		• EU:n luontodirektiivin II- ja IV –liitteisiin sisältyvien lajien esiintyminen (2003) • Viitasammakon, palosirkan, uhanalaisten sudenkorentojen ja verkko-perhosten potentiaaliset elinympäristöt (2017), viitasammakon mahdollisen elinympäristöt (2019) • Saukon esiintyminen (2018) • Vuollejokisimpukan lisääntymis- ja levähdyspaikat (2019) • Lintudirektiivin I –liitteeseen sisältyvien lajien esiintyminen (2003) ja linnustollisesti merkittävät kohteet (2017) • Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeit elinympäristöt (2003) ja metsälain 10§ mukaiset luontotyytit (2020) • Vesilain mukaiset pienvesikohteet (2003), vesilain 2 luvun 11§ tarkoittamat uhanalaiset luontotyytit (2020), huomion arvoiset pintavesikohteet (2017) • Luonnonsuojelulain luontotyytit (2020, 2003) • Muut luonnonarvoiltaan merkittävät kohteet (2003) • Luonnonmaantieteelliset ja maisemalliset piirteet (2003) sekä kasvillisuus ja luontotyytit yleispiirteisesti (2017) • Ratalinjauksen suhdetta luonnon ydinalueisiin ja ekologisiin yhteyksiin (2017) • Luonnontilaiset ja luonnontilaisten kaltaiset pienvesikohteet, jotka täyttävät vesilain 2 luvun 11 §:n määritelmän (2021) Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvitys (Envibio 2003) koskee koko osayleiskaavamuutosaluetta. Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennys (Ramboll 12.5.2020) koskee 19 tarkastelualuetta osayleiskaavamuutosalueella. Selvityksessä keskityttiin erityisesti luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitun, vaarantuneeksi (VU) luokitellun liito-oravan elinympäristöihin sekä luonnonsuojelulain suojeltuihin, metsälain 10 §:n ja vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamiin ja uhanalaisiin luontotyypeihin. Muut luontoselvitykset kohdistuvat Helsinki-Turku ratayhteyden selvitysalueelle eli osayleiskaavamuutoksen päärata-merkinnän lähiympäristöön eli alueelle, mihin merkitävät maankäytön muutospaineet kohdistuvat.
--	--	---

Osayleiskaavamuutoksia Y7 ja Y8 koskeva luontoselvitysten täydennys koskien liito-oravia on puutteellinen. Luontoselvitystä täydennettiin maastokäynnin 14.-16.4.2020 pohjalta. Liito-oravan elinympäristöjä selvitettiin havainnoimalla lajin papanoita järeiden puiden alta ja luontoselvitysten täydennyksen lopputulos on: "Liito-oravista ei tehty havaintoja tarkistettavilla alueilla". Esimerkiksi Nummi-Pusulan eteläosien Raatin alue (katso kuva 1) on merkittävää liito-oravien pesä- ja ruokapuiden aluetta, jota osayleiskaavamuutoksessa Y8 eikä sen luontoselvityksissä ole huomioitu lainkaan. Huomautamme, että liito-oravien ohella muitakaan osayleiskaava-alueella olevia lajeja ei ole selvitetty tarkemmin luontoselvityksin. Esimerkiksi lintukartoitusta ei ole uusittu lainkaan sitten vuoden 2003 luontokartoituksen, kuten Hakki ry totesi jo aloitusvaiheen lausunnossaan. Pelkkä maininta tai viittaus E18-moottoritien rakentamisen aikaisiin luontoselvityksiin ei ole riittävää lajien elinympäristöjen nykytilan arvioimiseksi hankkeen vaikutusalueella, vaan ajantasainen nykytilan kartoitus riittävällä aikavälillä on tarpeen. Nämä luontoselvityksiä koskevat puutteet tulee ehdottomasti korjata ja osayleiskaava tuoda korjattuna uudelleen nähtäville.	Vuonna 2003 laaditussa Nummi-Pusulan eteläosien ja Sammatin pohjoisosien osayleiskaavan ja osayleiskaavan muutoksen luontoselvityksessä inventoitiin vuonna 2001 tehtyjen liito-oravareviirien nykytila. Kaikki löydettyt ja sopivilta vaikuttavat elinympäristöt tutkittiin. Liito-oravasta kertonien merkkien löydyttyä pyrittiin reviiirin rajat määrittämään mahdollisimman tarkoin ja etsimään pesäpuu. Silvestriksen selvityksessä Valtatie 1 Muurla-Lieviö – Liito-oravaseuranta 2019 kartoitettiin 79 kohdetta moottoritien suunnittelualueelta. Lähtökohtina oli tutkia, ovatko alueet asuttuja vai asumattomia, ja onko metsän tila säilynyt samanlaisena liito-oravalle. Maastokäynnit tehtiin huhtikuussa. Espoo-Lohja-Salo –oikorata lajisto- ja luontokohteiden erillisselvityksissä ratajaksoilla OT2–OT3 (Ramboll 2019) tarkennettiin liito-oravien ydinalueiden sijainnit. Ydinalueilta paikannettiin pesäpuut ja muut lisääntymis- ja levähdyspaikat. Lisäksi elinympäristöalueet määritettiin ydinalueiden ympärille. Selvittäminen kohdistettiin asuttuihin ja aiemmin asuttuihin elinympäristöihin sekä liito-oraville soveltuviin alueisiin. Vuonna 2017 Siton laatimassa Helsinki–Turku nopean ratayhteyden luontoselvityksessä inventoitiin mahdollisen ratalinjan ympäristöä. Selvitystä varten tilattiin aiemmat liito-oravan havaintotiedot selvitysalueelta ja sen ympäristöstä ympäristöhallinnon ylläpitämästä uhanalaisten lajien rekisteristä. Lähtöaineistona käytettiin Maanmittauslaitoksen peruskartta- ja ilmakuva-aineistoja. Puustotiedot pohjautuvat Luonnonvarakeskuksen valtakunnan metsien inventoinnin metsävaratietoihin (VMI). Lähtöaineistosta suljettiin pois lajille soveltumattomat alueet, kuten avosuot, rämeet, taimikot, hakkuualueet, pellot, mäntykankaat, turvetuotantoalueet ja muut rakennetut ympäristöt. Potentiaalisiksi kohteiksi määritettiin kuusivaltaiset varttuneet metsäkuviot, lehtipuuvaltaiset metsäkuviot, jokivarret sekä peltojen reunametsät. Tämän perusteella kohdennettiin maastotyöt potentiaalisiksi määriteltuihin paikkoihin. Ympäristöhallinnon rekisterissä on useampia aikaisempia havaintotietoja liito-oravasta selvitysalueen läheisyydestä, jotka tarkistettiin selvityksen yhteydessä. Vuonna 2020 laaditussa Y7 ja Y8 Luontoselvitysten täydennettiin maankäytön muutosalueille ja niiden läheisyyteen aiempina vuosina tehtyjä luontoselvityksiä. Selvityksessä keskityttiin mm. luokitellun liito-oravan elinympäristöihin.
--	---

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Puuttuvat ekoyhteydet Oikorata toteutuessaan katkaisee ekoyhteyksiä. Oikoradan ja jo olemassa olevan moottoritien yhteisvaikutus ekoyhteyksien katkeamiseen tulee erityisesti huomioida uusien ekoyhteyksien luomisella alueilla, joilla luontaiset ekoyhteydet katkaistaan. Osayleiskaavamuutoksen Y8 osalta on selvää, että osayleiskaava-alueelle tarvitaan yksi ekoyhteys lisää sekä moottoritien että radan yli (katso kuva 2). Lisäksi Nummi-Pusulan eteläosien osayleiskaavan muutokseen Y7 sisältyvällä ratatunnelin sisäänmenolla ja suuaukkojen louhinnalla on olemassa olevaa luonnonsuojelualuetta pirstova vaikutus, jota ei ole huomioitu kaavoituksessa.	Osayleiskaavamuutosalueelle laaditut luontoselvitykset on todettu riittäviksi. Kaavan laadinnassa on otettu huomioon alueella esiintyvät luontoarvot. Osayleiskaavamuutoksen luontoarvoihin kohdistuvat merkinnät perustuvat laadittuihin luontoselvityksiin. Osayleiskaavamuutoksessa on osoitettu neljä alueen osaa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (liito-orava) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Lisäksi kaavassa on kaksi alueen osaa, joilla häviää tai heikentyy luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun lajin (liito-orava) lisääntymis- ja levähdyspaikka. Muistutuksessa mainittu Raatin alue sijoittuu Y7 Nummi-Pusulan eteläosien osayleiskaavan muutosalueelle. Helsinki–Turku nopean ratayhteyden luontoselvityksessä Turku-Helsinki – nopean ratayhteyden hankkeelle on toteutettu luonnon ydinaluetarkastelu ja niiden välisten ekologisten yhteyksien kartoitus. Ekologisten yhteyksien tarkastelussa keskeinen elementti on valtatie 1 eli Turun moottoritie, joka sijoittuu linjauksen rinnalle. Valtatiellä on suuri merkitys nykytilassa ekologisten yhteyksien toimivuudelle. Osayleiskaavamuutokseen on osoitettu kaksi viheryhteystarve-merkintää. Merkinnällä kuvataan laajojen metsäalueiden ja niitä yhdistävien viheryhteyksien muodostamaa ekologisten yhteyksien runkoa. Viheryhteystarve-merkinnät on osoitettu vahvoille ekologisille yhteyksille, jotka on tunnistettu seudullisesti merkittäviksi Uudenmaan liiton selvityksessä Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella vuodelta 2018. Merkintöjen kohdalla on olemassa olevat tunnelit, jotka mahdollistavat eläinten kulun valtatie 1:n ylitse. Tunnelin suuaukko sijaitsee noin 110 metrin päässä lännessä ja 230 metrin päässä idässä luonnonsuojelun alueen SL (2) rajasta. Ratatunnelia ei ole osoitettu luonnonsuojelun alueen SL (2) välittömään läheisyyteen, joten katsoimme, että kaavalla ei ole luonnonsuojelun alueen pirstovaa vaikutusta.
Muistutus 6, erillinen kuuleminen	”Osallisen kuuleminen” tiedotteessa (liitteenä) tilan x:x alueella olevaa Luo-1 (3) mainitaan, että se on rajattu pienemmäksi. Tilan x:x alueella se on kuitenkin entisellään. Nyt 2003 todettu tilanne tulisi päivittää. Rautatien luontoselvityksen täydennyksissä (2020) todetaan ko. alueesta, että liito-oravien ympäristöjä ei löytynyt, mutta havaittu tihkupinta suositellaan säilytettäväksi.	Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan merkintä luo-1 (3) Kemppilä läntinen pohjautuu Silvestriksen selvitykseen vuodelta 2019 Valtatie 1 Muurla-Lieviö – Liito-oravaseuranta 2019 (kohde 31). Kyseistä aluetta on pienennetty ehdotusvaiheen jälkeen Lohjan kaupungin ympäristönsuojelun palautteeseen perustuen.

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Maatalouden tilakeskuksessa (AM/s) ei ole lainkaan lisärakentamiskohteita. Liitteenä asema piirros, jossa on keltaisella merkitty AM/s alueen rakennuskelpoinen pinta-ala. Muu alue on jyrkännettä eikä sovellu maatalouden rakentamiseen. Tila toimii aktiivisesti ja sen talouskeskuksesta käsin hoidetaan viljely (vuonna 2021 yht. 169 ha). Tilakeskus tarvitsee rakennuspaikkaa, joka on melko tasainen ja lähes samassa tasossa Raatintien kanssa. Ratkaisuksi ehdotan AM-alueen jatkamista pohjoiseen ja itään liitteenä olevan kuvan mukaan. AM-alueen pohjoispuolella oleva suorakaiteen muotoinen AO-tontti on liitteessä käännetty niin, että se sopii kaava-alueelle.	Asuinrakentamisen mitoitus perustuu voimassa olevaan osayleiskaavaan, jossa rakennuspaikkojen määrät ja sijainnit on määritetty, ja kyseistä kaavaa varten tehtyyn kantatilatarkasteluun. Merkittään tiedoksi. AM/s -aluetta ei voi laajentaa, sillä se edellyttäisi uutta emätilatarkastelua ja mitoituksen tarkastelua. Rakentamismahdollisuuksia AM-alueen ulkopuolelle voidaan myös tutkia suunnittelutarveratkaisulla. Varsinainen lupaharkinta tehdään siinä vaiheessa, kun suunnittelutarveratkaisua, poikkeamislupaa tai rakennuslupaa haetaan.
Muistutus 7, erillinen kuuleminen	Kiinteistölle 444-544-x-x merkitty AM/s tilakeskuksen alue on kaavaehdotuksessa rajattu siten, että alueen pinta-alasta noin 60 % on rakentamiseen huonosti soveltuvaa, jyrkkää rinnettä. Alueen pohjois- ja eteläpuolella on paremmin maatalousrakentamiseen soveltuvaa tasamaata, samoin alueen länsipuolella rinteiden yläpuolella. Kaavaehdotuksessa AM/s alue on rajattu liian pieneksi ja yhdessä jyrkän rinteiden kanssa se ei mahdollista käytännössä lisärakentamista. AM/s alue on huomattavasti pienempi kuin kylän eteläosien muiden aktiivitilojen vastaavat alueet ja ei täten kohtelee tasapuolisesti alueen maatalouselinkeinojen harjoittajia. Liitekartaan on merkitty laajennusehdotus em. puutteiden korjaamiseksi. Kiinteistön 444-544-x-x kaksi AO-rakennuspaikkaa on jätetty AM/s alueen sisään. Rakennuspaikat tulisi siirtää esim. AM/s alueen eteläpuolelle harjanteelle (ehdotus liitekartassa).	Merkittään tiedoksi. Asuinrakentamisen mitoitus perustuu voimassa olevaan osayleiskaavaan, jossa rakennuspaikkojen määrät ja sijainnit on määritetty, ja kyseistä kaavaa varten tehtyyn kantatilatarkasteluun. AM/s -aluetta ei voi laajentaa, sillä se edellyttäisi uutta emätilatarkastelua ja mitoituksen tarkastelua. Rakentamismahdollisuuksia AM-alueen ulkopuolelle voidaan myös tutkia suunnittelutarveratkaisulla. Varsinainen lupaharkinta tehdään siinä vaiheessa, kun suunnittelutarveratkaisua, poikkeamislupaa tai rakennuslupaa haetaan. Kyseisen kiinteistön uudet asuinrakennuspaikat on osoitettu maatalouskeskusten AM/s -alueelle. Rakennuspaikkoja ei siirretä ehdotuksen mukaisesti.

6. EHDOTUSVAIHEESSA SAATU PALAUTE

	Kiinteistöllä 444-555-x-x sijaitseva AO-rakennuspaikka on muutettu AO-1 paikaksi, jossa uudisrakentaminen alueelle edellyttää asemakaavaa. Koska Lohjan kaupungilla ei ole suunnitelmia asemakaavoitukseen ryhtymiseksi, tarkoittaa muutos käytännössä rakennuspaikan menetystä ja maanomistajan kannalta rakennusmahdollisuuksien oleellista heikentymistä. Ely-keskuksen perustelu alueen liikennejärjestelyiden ratkaisemisesta asemakaavalla on sikäli aiheeton, että nykyiselläänkin kulku kiinteistön AO-merkitylle alueelle tapahtuu idästä Raatintien suunnasta eikä Halarin alueelta lännestä. Kiinteistön AO-1-rakennuspaikka tulee säilyttää AO-merkinnällä varustettuna, koska mitään perusteltua syytä muutokselle ei ole esitetty.	Nykyiset tieyhteydet Tavolantien kaakkoispuolella tulevat muuttumaan oikoradan myötä. TP-1 -alueen kaakkoispuolen neljälle rakennuspaikalle ei nykyisin ole riittävää tieyhteyttä AO-alueen toteuttamiseksi, joten kyseisen alueen toteuttaminen vaatii asemakaavoittamista. Kyseisen tiehteyden suunnittelussa on otettava huomioon luo-3 -merkinnän viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka, mikä korostaa asemakaavoittamisen tarvetta alueella. AO-1 merkintä säilytetään alueella.
Muistutus 8, erillinen kuuleminen	Kiinteistö 444-555-x-x Olemme vaatineet Lohjan kaupunkia tekemään nykyisen asemakaavan mukaiset kadut, jotta alueen rakentaminen saataisiin edistymään. Haluamme varmistua, että osayleiskaava ei muuta, rajoita tai heikennä nykyisen voimassa olevan asemakaavan toteuttamista. Mikäli kaupunki haluaa kaavoittaa/ muuttaa kiinteistömme käyttötarkoitusta uudella asemakaavalla, olemme valmiit neuvottelemaan kiinteistön myynnistä kaupungille. Tiedonanto oli lähetetty väärään osoitteeseen.	Merkitään tiedoksi. Voimassa oleva asemakaava ohjaa rakentamista liittymän 21 alueella. Merkitään tiedoksi.

Muistutus 9, erillinen kuuleminen	Suojeltavien rakennusten ja niiden pihapiirien maisemaa tulisi tarkastella myöskin pihapiiristä avautuvan maiseman kannalta. Eli mikäli tunninjuna joskus toteutuu näkyvät sen korkeat siltarakennelmat hyvin hallitsevasti, hyvin lähellä pihamaata. Jatkosuunnittelussa ja kaavoituksessakin tulisi ottaa huomioon voitavat mahdolliset lievennystoimenpiteet, myöskin lunastettavan alueen ulkopuolella. Korkeat istutukset, aidat, maavallit ym. tarkoitukseen parhaiten soveltuvat ratkaisut. Niiden pitäisi olla rakentajaa velvoittavia. Koska jo pelkkä ratasuunnittelu on vienyt mahdollisuuden talouskeskuksemme (jos joskus tarvetta) laajenemiselle radan suuntaan ja kun kerran ”pihapiirin suojelu” omalta osaltaan rajoittaa mahdollista rakentamista, tulee kaavoituksella taata talouskeskuksemme jatkuminen kylätien toiselle puolelle, kuivurirakennuksen viereiselle pellolle. Lohjan kaupungin tulee tarvittaessa myöskin osallistua rakennuksen ja pihapiirin mahdollisiin kunnostus-, säilyttämis- ja korjauskustannuksiin. Luonnonsuojelusta. ”Alueen puusto tulee säilyttää ikärakenteeltaan ja puulajiolosuhteiltaan liito-oravalle soveltuvana. Lajin liikkumisen kannalta riittävä puusto tulee säilyttää.” Omalla maallamme liito-oravien kulkuyhteyksiin ei ole huomautettavaa. Olemme myöskin määrääkaisin metsän rauhoituksin ”hoitaneet” luonnonsuojelua. Kaavoituksessa ja sen määräyksiin tulisi puuttua luonnonsuojelullisesti arvokkaiden/ tärkeiden metsien ja metsäyhteyksien säilyminen. Käsitykseni mukaan Raatilla omien metsiemme lisäksi Tervakorven metsäalueelta oli (E18 liito-oravaselvityksessä) lajin ainoat kulkuyhteydet pohjoisen muihin metsiin välillä Kempillä - Atsalmi. Viimevuosina ko. alueella on metsää raivattu pelloiksi. Eli täytyvätkö luonnonsuojelua koskevat ehdot? Jatkossa tulisi kaavamääräyksiin ”tiukasti” rajoittaa metsien ottaminen muuhun käyttöön jos alueella on luonnonsuojelullista merkitystä.	ESA-oikorataa varten Kristina Karlsson on laatinut rakennus- ja maisemahistorian selvityksen vuonna 2010, mihin perustuvat paikallisesti arvokkaiden kulttuurimaisemien ma-kaavamerkinnot. ESA-radan yleissuunnitelman ratkaisut tarkentuvat ratasuunnitteluvaiheessa, johon sisältyy erilaisia vuorovaikutusmahdollisuuksia. Ratasuunnittelun yhteydessä on suositeltavaa tuoda esiin oma kantanne. Maatilan talouskeskusta on siirretty osittain Raatintien länsipuolelta itäpuolelle. Merkitään tiedoksi. Osayleiskaavamuutokseen on osoitettu kaksi viheryhteystarve-merkintää. Merkinällä kuvataan laajojen metsäalueiden ja niitä yhdistävien viheryhteyksien muodostamaa ekologisten yhteyksien runkoa. Viheryhteystarve-merkinnät on osoitettu vahvoille ekologisille yhteyksille, jotka on tunnistettu seudullisesti merkittäviksi Uudenmaan liiton selvityksessä Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella vuodelta 2018. Merkintöjen kohdalla on olemassa olevat tunnelit, jotka mahdollistavat eläinten kulun valtatie 1:n ylitse. Merkitään tiedoksi.
--	---	---